

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 24 (322) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. BIRŽELIO-JUNE 17 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

Eurazijos kontinente ir praėjusią savaitę vyko dideli tarp tautinio masto įvykiai, kai kituose kontinentuose pasireiškė tikrai nežymūs pirmieji „tu ravoji“.

Tačiau tie įvykiai, tiek Azijos rytuose, tiek Europos vakaruose, buvo palyginti labai stiprūs ir neatlaidūs.

KOREJOJE TAIKOS AKIVAIZDOJE

tebevyksta labai stiprios kovos, kai komisijos derasi dėl taikos sąlygų. Komunistai į kovą metė labai skaitlingas jėgas. Vien centriname ruože komunistai į mūšį pasiuntė 30 tūkstančių karių, kurie jau vien savo kiekybine persvara nulėmė tu mūšių likimą, ir prasižėmė į pietus, į pietiečių turėtas pozicijas.

Spėjama, kad prieš numatomas karo pabaigos komunistai bando bet kuria kaina laimėti daugiau teritorijos. Todėl mūšiai Korejoje dabar yra atkaklūs ir žiaurūs. Pietiečiai daugiausia gelbstisi savo aviacija, kuri yra stipresnė, negu komunistų.

DERYBOS VEDAMOS SLAPTAI.

Taikos komisija, pasidalinusi į dvi dalis, kalbasi slapta ir nieko apie derybų eigą nepasako. Galimas prieidimas, kad iš tų derybų dar gali ir nieko neišeiti, nors daromas išpuolis, kad karas pasibaigs.

Vis dėlto komunistų reikalavimas, kad šiaurinėje Korejoje būtų leidžiama statyti aerodromus, rodytu, kad komunistai yra pasiryžę pasiruošti naujam karui, naujam puolimui, kuris būtų stipresnis, negu buvo šį karą pradėję, kad tokiu būdu smūgis būtų toks stiprus, jog pietinė Koreja iškart sulikviduotų. Šita numatyta pietiečiai yra labai susirūpinę ir tokios taikos, kuri kylašimo neišsprendžia, nenori. Juk pagal Jungtinių Tautų Organizacijos nutarimą,

KOREJA TURI BŪTI SUJUNGTA

... į vieną valstybę, kurios žmonės galėtų laisvais rinkimais išsirinkti savo valdžią ir nustatyti valstybės santvarką. Dabar gi, darant taiką, šito nusi-statymo atsisakoma. Tai yra preludus, kad karas nebaigtas, kad jis pasikartos, nors pasiryžimui komunistai dabar ir gali sutikti daryti paliaubas.

Kitame Eurazijos gale — Europos vakaruose vyksta nemažiau svarbūs įvykiai.

ČEKOSLOVAKIJOJE MAISTA.

Pinigų nuvertinimas ir per tai darbo žmonių apilėšimas sukėlė prieš plėšikus komunistus žmonių reakcijas. Ypatin-gai stiprus pasipriešinimas so vietinė valdžia pasireiškė pramoniniuose rajonuose — Plazene, kur yra škodos fabrikai, Moravska Ostrava, kur yra geležies liejyklos ir fabrikai ir sostinėje Prahoje. Nors žmonių labai didelis nepasitenkinimas reikiama visose Čekoslova-kijoje.

Komunistų spauda ir net Maskvos „Pravda“ rašo, kad ČEKOSLOVAKIJOJE ĮVYKO DEMONSTRACIJŲ,

kuriuose buvo nešami Benešo ir Masaryko paveikslai, šaukiami prieš rusų okupaciją ir komunistų atneštą skurdą ir badą. Rūpintis buvusios tokios stiprios, kad tekę išaukti kariuomenės dalinius, bet ir kariuomenės atsisakiusi šaudyti į demonstrantus. Dėl šių demon-

stracijų „Pravda“ rašo, kad čekoslovakai nori grąžinti demokratinę santvarką. Nepasitenkinimo bangos einančios per visą Čekoslovakiją.

Labai galimas dalykas, kad žmonių pasipriešinimas, kuris yra visuose okupuotuose kraštuose, yra Maskvos nuolaidų priežastis.

MASKVA PASIRYŽUSI PADARYTI LAIKINIŲ NUOLAUDŲ VAKARAMS,

kad galėtų laimėti laiko ir apsidirbti su nepasitenkinimą reiš-kančiais ir sustiprėtų savo vi-duje. Tada ji vėl galės atnaujinti agresiją. Ant šios meškės Malenkovas jau yra paga-vęs Churchillį, o šis savo ruožtu yra paspaudęs Eisenhowerį, ir aukojama komunistų smurtui šiaurinėje Korejoje.

Šio tikslo siekdama, Maskva daro nuolaidas ir Tito Jugoslavijai, kuriai po kelių metų Stalino pykčio, paskyrė atstovą. Bet

TITO ĮSPĖJA VAKARUS NEPASIDUOTI

Maskvos viliojimams, nes jos politika apgaulinga ir vylinga. Jugoslavija negalinti pasiduoti vylimams, bet savo laimėjimu didžiausią ir sako, kad tikslai tvirtai laikysena Maskvai yra suprantama.

Ir gen. Ridgway teigia, kad ligi šiol nėra jokio pagrindo pasitikėti sovietiniais „taikos čiu-bejimais“, nes faktai apie tai nieko nesako.

Ir komunistinėje Kinijoje reikiama tinkama, dėl ko Gva-duno provincijoje kilo didelis badas. Kaimo žmonės bėga į kitas sritis ieškoti duonos. Maskva sugeba tiksliai plėsti, bet ne padėti.

SOVIETAIGYVENAKRIZĖ, kai mirė didžiausias budelis Sta-linas, kuris tiksliai skerdynėmis paliakė savo valdžią.

Sovietų okupuotoji rytinė Vokietija, akivaizdoje milžiniškos krizės, šoko daryti nuolaidas: siūlo visiems pabėgusiems į vakarus grįžti atgal ir žada ne tik dovanoti nusikaltimus so vietiniam režimui, bet ir grąžinti tuos nuosavybes. Bet žmonės tuo netiki ir bėga masėmis. Sovietinė valdžia net bažnyčiai nusi-leidžia — sutinka grąžinti tur-tus ir žada iš kalėjimų paleisti suimtuosius kunigus.

Nėra jokių abejonių, kad NUOLAUDOS YRA TIKTAI LAIKINIS REIŠKINYS,

kaip kad Rusijoje savo metu Leninus buvo paskelbęs NEPa, bet kai tik valdžia atsigavo, paėmė visus į nagą ir milijonus žmonių išžudė. Stalinas kasdien žudė žmones ir būtų žu-dęs, jeigu pats nebūtų miręs, o gal, Malenkovo su Berija ir Molotovu buvo nudojotas. Nes dabar

STALINAS NAIKINAMAS STALINU.

Prieš mirdamas jis parašė ekonominius klausimus „genialia“ knyga, kurioje teigia, kad reikia atsisakyti pasikeitimo prekių ir reikiama lmtis pasikeitimą produktams. Malenkovas paskutiniais komunistų partijos susirinkime teigė, kad tai esąs genialus darbas, o dabar „Pravda“ paskelbė staipsnį, kuriame, remdamosi ankstyvesniu Stalino pasisaky-mu, teigia, kad tai yra ne tik-tai absurdas, bet yra kvailas klėpalas, kurį daro kairieji nu-krėpčiai. Anksčiau ta pati „Pravda“ paskelbė, kad vieno žmogaus valdžia yra didelė klaida, o dabar ir to vieno žmo-gaus „genialius“ darbus visai

MONTREALIO LIETUVIŲ ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA MOKYTOJAI, MOKINIAI.
Foto V. Juknevičiaus.

Birželio 13 d. Montrealio „Aušros Vartų“ šeštadieninė mokykla baigė ketvirtuosius mokslo metus. Po egzaminų mokykla susirinko „Aušros Vartų“ parapijos salėje, kurioje buvo atliktas mokslo metų užbaigimo aktas. Aktas pradėtas malda „Marija! Marija“.

Mokyklos vedėjas mok. Ališauskas pakvietė į prezidiumą mok. globėją kun. J. Kubilių, Kanados L. B. Švietimo K. N. Stp. Kęsgailą, Tėvų K-to pirmininką V. Zubą, mok. kapelioną kun. Aranauską, mokytojas: M. Pakulienę, Br. Lukošę, vičiūnį ir St. Vaišvilienę. Kalbas pasakė mok. glob. kun. J. Kubilius, Švietimo K. ats. S. Kęsgaila ir Tėvų K-to pirm. V. Zubas. Po to geriausiai išlaikiusiems egzaminus mokiniams buvo suteiktos dovanos, kurias skyrė KLB Švietimo skyrius (50 dol.).

I gr. gavo dovanas — knygas šie mokiniai: Gailevičiūtė Kristina, Kličius Raimondas, Grybaitė Rita, Bulota Bruno, II gr.: Taruškaitė Genė, Zubaitė Danutė, Bulota Alvydas, III gr.: Baršauskas Narvydas, Dargytė Dalia, Petronytė Filomena.

IV gr.: Rupšytė Emilija, (vasaros stovyklai premija 5 dol.), Vazalinskas Gytis, Ane-lūnaitė Danutė.

Vyr. grupė: Pakulytė Sil-vija — Augustino Albumą ir vasaros stovyklos premiją 5 dol. Šipelytė Ina — Augusti-

suniekinę. Žodžių, Stalinas, komunistų dievas, naujėms Maskvos satrapams jau yra kvailas, savanaudis.

Adenauer pasisakė už vie-ninę Europą.

JAV kongresas svarsto įstatymą įsileisti per 2 metus dar 240.000 naujų ateivių, pa-bėgusių iš kom. tiranijos.

„Die Neue Zeitung“ š. m. vasario 21-22 d. numeryje, straipsnyje „Rytų Europos emigrantų problemos“, plačiai rašo apie naujai sudarytą estų tremtinių egziline vyriausybę, kurios priešakyje yra estų tau-tinės tarybos pirmininkas Dr. Rei, buvęs paskutinis laisvo-sios Estijos pasiuntinys Mask-voje.

Italijoje rinkimus laimė-jo Gaspari koalicija, bet komu-nistai gavo daugiau vietų.

Kolumbijoje birželio 13 d. perversmą padarė karinin-kai ir atsisėdo valdžion. Smur-tas padarytas be kraujo pralie-jimo.

Vietname pradėta vykdyti žemės reforma — dalinti bežemiams dvarai.

Bukarešte trūksta maisto produktų. Taigi, kur tik-tai — Graikijos ministrai lan-kysis Turkijoje.

no albumą, Sinius Romas — Augustino albumą.

Aktas buvo baigtas Tautos Himnu.

Po to buvo vaišės, krias la-bai gražiai paruošė tėvų k-tas — p. Zubas, p. Šipeliene ir p. Grybaitienė, talkininkaujant pp. Vazalinskienei, Baršauskienei, Knystautienei, Mališkienei ir k. Dauguma tėvų taip pat dalyvavo savo vaiku-čių šventėje. Š. mokslo metais mokykloje dirbo keturi moky-tojai ir kapellonas.

Mokytoja Stanislava Vaišvi-lieinė turėjo mažiausiųjų gru-pę: Bulota B., Burbaitė Ir., Galevičiūtė Kr., Gribaitytė R., Kličius R., Mališka A., Rudinskas R., Rudinskas R., Baltuo-nis D., Grybaitytė D., Kunce-vičiūtė S., Mažeikaitė A., Petronytė V., Rasimavičiūtė J., Mališkaitė R., Borisaitė R., Zi-zaitė R., mažai mokyklą lankę: Girdžius Ant., Gerhaidaitė J., Liaudinskaitė Gr., Kadzevičiūtė J., Šipilys Ant., Snapkauskas R., Šarkytė, Šveikauskas.

Mokyto. Magd. Pakulienė tu-rėjo dvi grupes: II. Bulota Alvydas, Taruškaitė Genė, Zubaitė Danutė, Januškaitė Da-nutė, Kuncevičius Klaudijus, Laimikis Rimvydas, Plešina Raimundas, Šimelaitytė Jūratė, Rudzevičiūtė Jūratė; nelankę iki pabaigos: Girdžiūtė Jieva, Mačionytė Žaneta, Petrauskai-tė Irena, Bendžiūtė Rūta.

IIIb. Baršauskas Narvydas, Dargytė Dalia, Petronytė Fi-lomena, Burbaitė Aldona, Daukša Saulius, Keturka An-tanas, Lukoševičius Vaidevu-

sovietai, ten ir badas.

Amerika pasisakė, kad pasitarimams Bermuduose turėtų būti numatytas Korejos su-jungimo planas.

JAV, DB ir Prancūzija pasiuntė Rusijai vienokio turi-nio notas dėl taikos sutarties Austrijoje.

JAV plieno gamyba pasie-kė 9 milijonus tonų per mė-nesį.

Vėl pabėgo 5 lenkų žve-jai į Švediją.

Britų povandeninis lai-vas pasinėrė prie Bermudų ir išpiro iš po vandens Lamanše. Tai pirma tokia kelionė po van-denių, kaip Jule Verne.

JAV ir Meksikos presi-dentai susitiks spalio mėn. ties siena.

Birželio 5 — 7 d. Pary-žių šaukiamojų Centro ir Ry-tų Europos jaunųjų konferen-cijų LESTOS jaunųjų sekci-jai atstovai yra išrinkta K. Jasutyte, be to, dar atstovais iš NEI vyksta Čekinskas ir Venskus, o Lietuvių Federa-listų Organizacijai atstovaus B. Venckuvienė ir A. Mončys. Delegacijai vadovaus LESTOS ir Centro bei Rytų Europos Ko-misijos vicepirmininkas Dr. S. A. Bačkis. Be to, numatoma,

tis, Lukošius Viktoras, Morkū-naitė Saulė, Navikėnas Rimvy-das, Sibitytė Dalia, Tauterai-tė Jokanta; nelankę iki pabaigos: Dauderis Henrikas, Ge-čaitė Irena, Petrauskas Al-girdas, Snapkauskaitė Marija, Staniulytė Judita, Strėlytė Li-lija.

Mok. Bronislava Lukoševiči-enė turėjo dvi grupes: IIIa. Bendžiūtė Lukrecija, Gaurytė Aldona, Gorytė Eglė, Januške-vičiūtė Regina, Knystautas Emilis, Lukoševičiūtė Aušra, Mažeika Al., Mikalajūnaitė Alvyra, Narbutaitė Laima, Rupšys Viktoras, Stankaitis Gedi-minas, Urbonas Rimgaudas, Rudžiauskas Teodoras, Ger-dardaitė Karutė — nelankę iki pabaigos.

IV gr.: Anelūnaitė Danutė, Daukšaitė Marija, Lukoševiči-ūna Dainius, Rupšytė Emilija, Svotelytė Aldona, Tauteraitė Marija, Vazalinskas Gytis; ne-lankę iki pabaigos: Snapkauskas Albinas, Svotelis Vidman-tas, Šveikauskaitė Elvyra, Mor-kūnas Algis.

Mok. Aug. Ališauskas turė-jo vyr. grupę, kurių dauguma yra baigę tremtyje 4 sk. pra-džios mokyklas: Baltuonis Ed-mundas, Gražys Algimantas, Jurkus Rimantas, Knystautas Romas, Keturka Rimantas, Pa-kulytė Silvija, Sinius Romas, Siniūtė Marija, Šipelis Vitolis, Šipelytė Ina; nelankę egzaminų Pilipaitytė Ilona, Kličiūtė Ni-jolė; nelankę iki pabaigos: Narbutaitė Jūratė, Narbutas Algis, Januškevičius Tadas, Di-kinis Arvydas.

dalyvaus taip pat prof. J. Balt-rušaitis ir Dr. P. Karvelis.

Vatikano radijo lietuviš-ka programa nuo gegužės 1 d. pradedama, trečiadieniais ir šeštadieniais transliuojama 19 val. Vidurio Europos laiku. Sekmadienio programa transliuojama tuo pačiu laiku, kaip anksčiau, t. y. 15 val. Vid. Eu-ropos laiku.

„NERINGOS“ TUNTO SUEIGA

ivyko Aušros Vartų parapijos kieme, 14 birželio po pamaldų. Trys jaun. skautės davė įžodį, 4 jaun. sk. pervesos į skaučių tarpą. Taip pat buvo paskel-bti rašinio konkurso rezultatai. Iš skaučių įteiktų rašinių I-mą premiją laimėjo Ina Šipelytė už rašinį „Mano Gimtinė“, II-rą — Silvija Pakulytė ir pa-gyrimą Marija Daukšaitė. Iš jaun. skaučių įteiktų rašinių pirmą premiją laimėjo Aldona Gaurytė už rašinį „Mano mė-giamiausias gyvis“, II-rą Ka-rutė Gerardaitė, ir pagyrimą Irena Gečaitė. Sueigos metu kalbėjo tunto kapelionas Tėvas Kubilius, Bendruomenės švie-timui ir kultūros komisijos na-rys dr. H. Nagys ir tuntininkė sktn Ir. Lukoševičienė.

MINDAUGO KARONAVI-MO IŠKILMĖS WASHING-TONE

JAV tautininkų iniciatyva birželio 20—21 dienomis Vašingtone paskelbtas lietuvių sąskrydis, pažymėti Mindaugo karūnavimui Lietuvos kara-liaus karūna, kas įvyko prieš 700 metų. Tam įvykiui atmin-ti, Vašingtone paruoštas muzi-kos ir dailės meno festivalis, kuriuose dalyvaus muzikos — Čiurlionio ansamblis, pianistas A. Kuprevičius ir op. sol. V. Jonuškaitė, o dailės paroda su organizuota dail. V. K. Jonyno.

Iškilmes vesti suorganizuotas didelis komitetas su JAV viceprezidentu Nixonu pryša-ky, vykdomojo komiteto pirm. yra Olis.

Iškilmių tvarka paskelbta gražiu leidinėliu.

SKAITYTOJŲ DEMESIUI

Yra numatoma, kad „Nepri-klausomos Lietuvos“ atostogos bus nuo liepos 6 iki 12 dienų, todėl tautiečiai, kurie numato duoti skelbimų, maloniai prašomi šita turėti galvoje ir ži-noti, kad liepos 8 dieną NL numeris neįsis.

IS MOSŲ VEIKSNIŲ VEIKLOS

Gegužės 20 d. Zūriche lankėsi VLIKo pirmininkas M. Krupavičius, VT pirmininkas K. Žalkauskas ir Finansų Tar-nybos bei Tautos Fondo valdy-tojas T. Šidiškis. Turėjo pa-sikalbėjimą su vietos lietuvių veikėjais ir Šveicarijos Lietu-vių Bendruomenės valdomųjų organų nariais.

Aktyvinant kovą su bol-ševikų užnamais, prie URF įsteigtas propagandos skyrius.

URT pakviestas, yra at-vykęs min. E. Turauskas konsultuoti ryšium su numatytu Pabaltijo valstybių vardu įteik-ti visoms JTO priklausančioms valstybėms memorandumų dėl naujai pasireiškusių tariamai taikingos Sovietų politikos.

Gegužės 16 d. buvo susi-tikę Ludwigsburge, min. Lie-pinio bute, baltų informacinių tarnybų atstovai, pasitarė mū-sų informacijos suderinimo klausimais. Lietuviams atsto-vavo IT valdytojas M. Gelžin-is. Po pranešimo apie mūsų informacinių veikinių veiklą buvo iškalbėta ir išdiskutuota min. Liepinio tarptautinės pa-dėties apžvalga ir jo siūlomai uždaviniai mūsų informacinei spaudai. Taip pat buvo pasi-tarta dėl bendrų dėsnių ir šū-kių per birželio mėnį.

Gegužės 22 d. Tubinge-ne įvyko ciliinis Baltų Tarybos posėdis. Pagal eilę jame pirmi nikavo estų atstovai. Ja cobsonas. Iš estų pusės dar da lyvavo buvęs Estijos užs. reik. ministeris Selteris. Latviams atstovavo min. Liepinis, gen. Skaitlauskas ir p. Šildė. Iš lietuvių pusės buvo nuvykę UR T valdytojas Dr. P. Karvelis ir IT valdytojas M. Gelžinis. Dienotvarkėje numatyta tarp-tautinės politikos apžvalga pa-darė p. p. Selters. Liepinis ir Dr. Karvelis. Toliau buvo pa-sitarta dėl bendrų birželio įvy-kių minėjimo ir juos skelbia-mų šūkių. Rugpjūčio mėn. nu-matoma Bonnoje baltų studen-tų konferencija, kuri, be kitų, nagrinės ir mums rūpimus po-litinius, ekonominius bei kultū-rinius klausimus. Taip pat pla-čiau pasitarta dėl numatomos Rytų Europos tautų konferen-cijos.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00	Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	America & S. Amerika \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00	Other Countries \$ 6.00
Teksto eilutė ct. 0.15	Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)	
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.	

Dėmesio kultūros reikalams

Visi ir visada, be jokių išimčių, domėkimės, vertinkime ir rūpinkimės kultūra, nes kultūra yra visų pasisekimų ir visokeriopos pažangos priežastis ir sąlyga.

Žinoma, tai yra plačiai žinoma, tačiau vis dėlto kart kartėmis yra ne tiksliai naudojama, bet ir būtina šią tiesą prisiminti, nes, kaip senoji patarlė sako — „pakartojimas yra žinojimo motina“. O juk žinoti niekad nėra per daug. Žinoti, kaip kiekvienas žmogus skiria didžiąją savo gyvenimo dalį, ir niekad nepasitenkina tuo, ką žino. Nes žinojimas yra pagrindinis žmogaus kultūringumo elementas, jos stuburkaulis, kuriuo kultūra remiasi.

Todėl — dėmesio kultūros reikalams.

Dėmesio knygai. Dėmesio laikraščiui. Visų pirma, mes, lietuviai, dar turime pasakyti: dėmesio lietuviškai spaudai. Kiekvienas, kas nupirks lietuvišką knygą, kas prenumeruos lietuvišką laikraštį, tuom jau atliks kultūros darbą, dėsins prie kultūros kėlimo, bus kultūros darbų dalyvis. Gali būti, kad jis pats tos knygos ir nepaskaitys, bet ją kas nors paskaitys — vaikai, giminės, pažįstami arba visai netikėtai pripuolamas žmogus, ir jau iš to bus nauda. Šia prasme iš kultūros istorijos mes turime daug pavyzdžių, kad spauda, pripuolama patekusi ir nežinomų žmonių rankas, yra padariusi iš jų didelių kultūros žmonių — mokslininkų, didelių rašytojų, didelių visuomenininkų, valstybininkų ir tt. Nors ir blogiausia knyga gali patarnauti kaip kultūros veiksnys, nes ji žmogaus galvoje sukelia minčių, pažadina jį naujoms idėjoms, paskatina darbams.

Kultūros pasireiškimų yra daug, bet čia suminiui galvoti ni ryškiausi, kurie akivaizdžiai nusako, kaip svarbu yra skirti, nuolat, ir neužmirštami, dėmesys kultūros reikalams.

Prie šios progos norima Tau tiečių dėmesys atkreipti į visai jau suaktualėjusį Lietuvos Enciklopedijos reikalą, kaip didelių kultūros reikalą.

Tiktai nesąmoningi ir, gal, savanaudiški žmonės gali būti jos leidimui nepalankūs. Prileidžiant, kad ji gali būti ir netobula, vis vien ji bus didelis kultūrinis veiksnys. Yra žinoma, kad tai bus daroma geriausiai norais ir neabejotinai pasiūlymu, kad ji būtų maksiama liai gera, geriausia. Dėl šio niekas negali abejoti. Todėl mūsų moralis įsipareigojimas tėra tiktai vienas: Lietuvos Enciklopediją prenumeruoti. Nie kas jokių aukų jai leisti nepraso.

Lietuvių Enciklopedija, kaip praneša redakcija ir leidėjas, jau pradėta rinkti, jau darbas įgavo tempus, — todėl paskutinis kreipimasis į tautiečius: kas dar neužsiprenumeravo, prašomi pasikubinti užsiprenumeruoti tuojau. Redakcijos ir leidėjo pageidavimu, visi, kas ją užsiprenumeruos ligi liepos 15-tos dienos, visi bus įtraukti į prenumeratorių sąrašą, kuris bus Enciklopedijoje paskelbtas.

Be abejo, pačių prenumeratorių talka yra labai svarbus reikalas. Ypač svarbus liuanistikos pilnumo reikalui. Todėl visi tautiečiai, be jokių išimčių, kviečiami ir prašomi talkon, kurios tikslas — juo

daugiausia surinkti žinių iš lietuviškojo gyvenimo, lietuvių veiklos — ir apie pačius lietuvius, kurie dabar gyvena visose žemės kraštuose, ir apie jų organizacijas, — mūsų atžvilgiu — Kanadoje.

„Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija yra priėmusi Lietuvos Enciklopedijos Redakcijos ir Administracijos prašymą padėti joms platinti ir bendradarbiauti renkanti Enciklopedijai medžiagą. Todėl šiuo kreipiamasi į visus tautiečius, visose Kanadoje, o ypač Montrealyje bei visoje Quebec'o provincijoje — visokių atveju kreiptis į „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją:

1) Kas dar Kanadoje nespėjo Lietuvos Enciklopedijos užsiprenumeruoti, dar visai laisvai gali ją užsiprenumeruoti. Tam tikslui užtenka redakcijai parašyti laišką ir iš jos kiekvienas gaus nurodymų, paaiškinimų ir užsiprenumeravimo blankų. Primenama, kad užsiprenumeruojant nieko nereikia įmokėti, nes faktinai už Enciklopediją teks atsilyginti už atskirus jos jau išleistus toms. Išėjus toms, jis bus prenumeratoriui pasiūstas apdėtu mokesčiu, kurį ir reiks apmokėti. Daugiau nieko.

2) „NL“ redakcija turi anketų, kurias mielai pasius kiekvienam atsiliepiamam lietuviui. Pagal anketą bus surinktos žinios apie Kanadoje gyvenančių lietuvių ir jų organizacijas. Savaimė aišku, kad yra prašomos atsiliepti ir visos Kanados lietuvių organizacijos: politinės, pašalpinės, bendruomeninės, finansinės, ekonominės, religinės, sportinės, meninės ir tt. Visos be jokių išimčių, nes Enciklopedijai visos organizacijos svarbios, apie visis ji duos žinių, kaip ir apie asmenis.

3) Kadangi Enciklopedija pradėdama raide A, tai vių pirmą maloniai prašoma skubiai atsiliepti asmenis ir organizacijas, kurių vardai prasideda raide A. Toliau, jau yra aktualu ir vardai, prasideda raide B.

Pastaba: „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijai pirmoje eilutėje rūpi Montreolio miestas ir visa Quobeco provincija. Bet redakcija lygiai kreipiasi visos Kanados lietuvių, kurių dalis gyvena atskirtai nuo didesnių lietuvių kolonijų, kur nėra nei Enciklopedijos prenumeratoras, nei žinių rinkėjų ir laikraštis yra vienintelis tarpininkas ir žinių apie lietuviškąjį gyvenimą bei veiklą tiekėjas. „NL“ redakcija lygiai visiems mielai patarnaus, nežiūrėti to, kur kas gyvena. Visus prašoma kreiptis adresu: Nepriklausoma Lietuva, 7722 George Street, Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Tautiečiai, paskutinis metas įsijungti į šį tūkstančių lietuvių Lietuvos Enciklopedijos kultūrinį reikalą. Atlikime tai ligi liepos 15-tos dienos.

J. Kardelis.

PADEKA.

„Neringos“ skaučių tuntas nuoširdžiai dėkoja Montreolio Apylinkės Valdybai, paskyrusiai 20 dol. ir Aušros Vartų parapijos klebonui ir komitetui nariams, suaukojusiems 10 dol. rašinio konkurso premijoms. Taip pat mūsų padėka p. Stp. Kęsgailai ir dr. H. Nagiui, dalyvavusiems rašinio konkurso vertinimo komisijoj.

Pažinkime Kanaag

GALINGOS KRAŠTO UPĖS ĮKINKYTOS Į JĖGAINES.

Ekonominis Kanados pulsas yra matuojamas elektros jėgos suvartojimu. Elektros jėgos šaltiniai yra galingos upės, kurias įkinko krašto inžinieriai.

Rytinės Kanados veikimo potencialas glūdi Sv. Lauryno jūros kelio ir jėgų projekte, kuris neužilgo bus įgyvendintas. Onatrijos Popierio Kompanija (Ontario Paper Company) yra bebaigianti McCormic Dam užtvanką Manicouagan upėje — rytiniame celiuliozės ir popierio industrijos centre. Gruodžio mėn. jis jau dalinai pradėjo savo veikimą.

Pradedant 1954 metų pabaigą jis suteis elektrą Quebec Hydro Electric Commission'ui 31 mylios ilgumo povandeninių kabeliu — ilgiausiu pasaulyje — po Sv. Lauryno upę į Gaspé pusiasalį.

Quebec Hydro užbaigia aštuonių mylių tunelio ir jėgainės planus Bersimis upėje, kuris duos 1 milijono 100 tūkstančių arklų jėgų galingumą. Šia me projekte yra vandens kritimas 875 pėdų, kas yra tris kartus daugiau už Niagaros krioklio kritimo augštį.

Hydro-Electric Power Commission of Ontario tęsia darbą prie Niagaros krioklio, Ont., kuris yra vienas šiaurinės Amerikos didžiausių inžinierių kūrinių. Šimtai darbininkų dirba kasdami du 5½ mylių ilgumo tunelius po Niagaros miestu, 350 pėdų gilumoje. Šie tuneliai bus 45 pėdų skersmens ir didžiausiu savo rūšies visame pasaulyje.

Maždaug 15 milijonų galonų vandens per minutę bus nu-

kreipta nuo Niagaros krioklio, dvi mylios augščiau ir tekės šiuo tuneliu į atvirą kanalą antroje miesto pusėje. Elektros jėgainė pradės veikimą sekančiais metais.

Niagaros projektas yra ketu rioliktasis iš naujų elektros jėgainių išsivystymų, kurie buvo vykdomi nuo 1945 metų.

Milžinišką elektros potencialą turime Hamilton River upę, Labradore. Kai kurie įvertintojai mano, kad potencialas yra 10 milijonų arklų jėgų. Tai pogi šiaurinio Quobeco uolota me krašte yra Payne River upė, kuri teka į Ungava'o šlan ką. Ji taip pat pajunginama elektros energijai gaminti.

Vienas iš krašto didžiausių vandens jėgų išsivystymas Pacifico pakraštyje yra statomas Kitimat'e. Aluminum Company of Canada stato išsitiesusią liejyklą Kitimat'e aluminijaus gamybai. Elektros gi gaus iš jėgainės Kemano'je, kuri yra 50 mylių atstume, didžiausiais sustiprintais aluminijaus kabeliais, kurie bus 2 ir ketvirtio colio storumo. Galingą turbiną jėgainėje suks krioklys, kuris 16 kartų augštesnis už Niagaros krioklį, būtent — 2,580 pėdų augštis!

Ištisas šiaurinės Britų Kolumbijos žemėlapis bus pakeistas, kai Frobisher Limited kompanija, kuri yra Ventures Corporation šaka, pastatys tris didelės elektros jėgaines Yukon'e.

Spėlioajma, kad jie gaus didžiausią pasaulio integruotą jėgų tiekimą — 500 milijonų arklų jėgų! (CS).

P. P. MARGARITAI ir DOMUI

BUČINSKAMS

sukūrus šeimos židinį, linkime daug laimės

J. ir G. Rukšėnai.

KLB BENDRUOMENES REIKALAI

KLB PREMIJŲ IR STIPENDIJŲ FONDALAI.

KLB Krašto Valdybos birželio 9 d. posėdyje buvo svarstyta: 1) ar steigtinas Kanadoje Lituanistikos Institutas ir 2) KLB Premijų ir Stipendijų Fondo Statutas, kuris priimtas.

Jo tikslas: puoselėjimas ir ugdymas lietuviškosios kultūros, parama išeivijai studijuojantiems lietuviams.

Premijų ir Stipendijų Fondo valdybą sudarys KLB Krašto Valdyba iš penkių asmenų. Pagal reikalą Valdyba galės kooptuoti daugiau narių. Fondo Valdyba nustatys premijų ir stipendijų skaičių, dydį, laimėjimo ar gavimo sąlygas, skelbs konkursus, sudarys jurį komisijai.

Premijos bus skiriamos už Kanadoje ir kituose kraštuose lietuvių autorių parašytas arba jau išleistas dailiosios literatūros, mokslo ir pedagogines knygas, dailininkų ir muzikų kūrinius. Be to, Statute numa toma, jog mokslininkams, kultūrininkams, menininkams ir kitiems lietuvių nuspelnuotiems asmenims, šiuo metu dirbantiems mokslinį darbą — jų pagarbai ir finansinei paramai — galės būti teikiamos atitinkamos piniginės subsidijos.

Kanados augštųjų mokyklų lietuviams studentams — bus duodamos stipendijos. Fondo atskaitomybė tikrins KLB revizijos komisija, statutą tvirtins KLB Taryba.

Kadangi Čikagoje veikia Lituanistikos Institutas, kuriam vadovauja Prof. Jonikas ir kurio paskirtis — jungti į tą darbą viso pasaulio lietuvių, Kanadoje atskiras Lituanistikos Institutas steigtinai.

Patariama steigimo iniciatoriams steigti jau veikiančio Čikagoje Lituanistikos Instituto skyrių „KANADOS LIETUVIAI“.

Daugiau kaip prieš 50 m. Kanadoje pasirodė pirmieji lietuviai. Vieni iš čia atvyko iš Lietuvos, kiti iš Anglijos, treči iš kaimyninių JAV-ųjų. Ap sigyvenę šitame krašte, emė burtis į draugijas, klubus, or-

ganizuoti parapijas, chorus, statyti scenos veikalus — vienu žodžiu krutėti ir veikti religinėje, tautinėje ir kultūrinėje dirvoje.

Ne vienas pirmųjų veikėjų jau pasitraukė iš gyvyjų tarpo, bėgo laikas, keitėsi darbininkai, plėtėsi darbų barai, susidarė gausi istorinė medžiaga. Dėja, ligi šiol neatsirado kas aprašytų Kanados lietuvių gyvenimą, kas panaudotų praeities šaltinius, kas pabrastų imigracijos įstaigų archyvuose, paverstų pageltusius pirmųjų draugijų protokolų knygy lapus, narių sąrašus, kas su rinkytų reikšmingesnes foto nuo traukas ir jas panaudotų istoriniame leidinyje. Jausdama gyvą reikalą, KLB Krašto Valdyba nutarė tokį leidinį organizuoti — rasti tam darbu tinkamą žmogų, rasti lėšų už darbą atlyginti ir parašyti knygai — „Kanados Lietuviai“ — išleisti. Ji kviečia visus Kanados lietuvius prie šio gražaus ir reikalingo darbo prisidėti.

Kiekviena praleista diena nu grįmta praėjimui. Ir šių dienų Kanados lietuvių gyvenimas greit priklausys istorijai. Reikia tat ji kiek galima pilniau pavaizduoti, atskleisti, kad ateities lietuvių, vartydami „Kanados Lietuviai“ puslapius, galėtų aiškiai matyti mūsų tau-

VISI Į GEGUŽINĘ HAMILTONE!

ŠI SEKMADIENĮ, BIRŽELIO MĖN. 21 D., KLB HAMILTONO VALDYBA BRIDGEMAN ŪKYJE RENGIA LINKSMĄ

GEGUŽINĖ

SOKIAMS gros italų kapela. Įdomūs sportiniai žaidimai ir turtingas bufetas.

AUTOBUSAI nuo lietuvių bažnyčios (58 Dundurn St. N.) išeis tuoj po pamaldų.

VYKSTANTIEMS nuosavomis mašinomis iš Hamiltono, važiuoti Toronto kryptimi ir už 4 mylių įsukti į 5-tą kelią. Prie Simpson reklaminės lentos pasukti į kairę pusę (Boy Scouts Camp), — po 4 mylių ir bus gegužinės vieta. Iš Toronto taip pat vykti 5-tu keliu. Be to, primename, kad šioje vietoje pernai vyko ir T. Fondo gegužinės.

KLB Hamiltono valdyba.

Veda sktn. inž. J. Bulota

NIAGAROS STOVYKLAUTOJAMS ŽINOTINA

Iš L. S. B. Vadijos Toronto gautomis žiniomis jau arti 100 Brolijos narių yra užsiregistravę dalyvauti jubilėjinėje stovykloje prie Niagaros (Kanadoje). Stovyklautojų sąrašai plaukia iš New Yorko, Los Angeles, Omahos, Montrelio ir kt. vietovių. Laukiama, kad ne liks nė vieno skautų vieneto šiaurės Amerikos kontinente, kuris nepasiųstų savo atstovų šion stovyklon.

Jau yra paruošta smulki stovyklavimo programa, gaminama meniška Jubilėjinės Stovyklos gairė ir kt. Psktn. V. A. Mantautas atsiuntė Vadijai kruopščiai paruoštą sk. vyčių darbo programą, kuri sk. vyčiams žada nepaprastą ir prasmingą stovyklavimą. Padaryti stovyklos vartų bei papuošimų projektai.

Jubilėjinės Brolijos stovyklos viršininkas informuoja būsimus stovyklautojus: 1) Stovyklon savomis susisiekimo priemonėmis vykstantieji kviečiami orientuotis pagal žemėlapi, kuris bus atspausdintas birželio mėn. „Skautų Aide“ (Nr. 6). Stovyklavietė vadina ma „Niagara Falls Boy Scouts Camp“, yra 8 mylios nuo Niagara Falls miesto. Iš Niagara Falls, Ont., važiuoti per Queenston miestelį (esantį už 5 mylių nuo Niagara Falls). Nuo Queenston stovyklavietės 3 mylios į šiaurę.

2) Traukiniais ir autobusais atvyksta stovyklautojai bus pasitikti Niagara Falls stotyse. Stovyklos vadovybė pakartotinai ragina pranešti atvykimo laiką bei stovyklautojų skaičių, kad iš anksto galėtų parūpinti

tinį, religinį, kultūrinį, visuomeninį gyvenimą, kokiais keliais ir čia atvykom, kaip pasiskirstę gyvenom, ką veikėm, ką laimėjom, su kokiais sunkumais susidūrėm ir tt. Smulkesnį ir tikresnį šio istorinio leidinio planą sudarys tas, kas parašys pačią knygą. Čia te duodamos pačios bendriausios gairės.

„Kanados Lietuviams“ parašyti reikia tinkamo žmogaus, geriausiai istoriko, kuris galėtų šitam darbui atsidėti. Jam reikia aplankyti didesnes lietuvių kolonijas, išsikalbėti su sevardintais asmenimis.

Nukelta į 8 psl.

KLB RODNEY, ONT. APYL. š. m. birželio 21 d. 3 val. p. p. ruošia

pirmąją gegužinę

St. Zavackio farmoje. Važiuoti 0,5 myles plėntu iš Rodney į West Lorne (Back Street), po kaire puse pirmas miškelis. Rengėjai.

PIRMOJI GEGUŽINĖ WELLAND'E!

Ši sekmadienį, birželio mėn. 21 d., Welland'o ap. skautams remti būrelis, gražiam Bieliūno ūky rengia I-ąją DIDELĘ GEGUŽINĘ,

su programa, geru bufetu ir tt.

Sokiams griežia geras orkestras. Kiti nurodymai kvietimuose. Visus prašome atsilankyti, nes vietos — mažos, o priimti taip pat turėsime kuo. RENGĖJAI.

Rengėjai.

Atsiminimai apie 1917 m. lietuvių seimą Petrapilyje

1917 metų pavasarį Rusijoje iš visokių tremtinių srovių buvo sudaryta Tautos Taryba, kuri tuo pačiu metu, gegužės mėn. 27 dieną suaukė lietuvių tremtinių seimą Petrapilyje.

Tuo pačiu laiku beveik gretimose patalpose vyko ir pirmasis Rusijos kariuomenėje ta da tarnavusių lietuvių karių su važiuojamas. Man, tada tarnavusiam rusų karo laivyno, teko su lietuvių kariuomenės lietuvių tremtinių koloniją, o karių suvažiuojant to pačios vietos lietuvių karių atstovavo karys Šatas.

Spėju, kad seime dalyvavo per 300 asmenų, kurie susėdė frakcijomis pagal pritarimą tai ar kitai partijai.

Dešiniame sparne sėdėjo krikščionys demokratai, pažanga ir nepartiniai, o kairiame — san tara, liaudininkai ir soc. demo kratai. Uniformuoti karių, dargi su Jurgio kryžiais už nar sumą, buvo matyti visose frakcijose, o iš viso jų gal buvo apie pusę šimto. Iš karto kairysis blokas atrodė lyg skaitlingesnis, bet jų atstovų prezidiume, rodos, nebuvo, o pirmininkavo dešiniojo bloko atstovas, senas teisininkas, Čepas.*)

Posėdžio metu su pasveikinimu iš pirmojo karių suvažiuojimo atvyko delegacija su karo gydytoju Žemguliu prieškaky ir tarp kitko pasiūlė prezidiumą papildyti kairiųjų atstovais, kas ir buvo padaryta. Po Čepo jau pirmininkavo Santa ros atstovas Stasys Šilingas. Karių delegacija atvyko net su raudona vėliava ir padarė dėl prezidiumo pasiūlymą, kad Krensio vykdomos revoliucijos akivaizdoje visi nutarimai igytų didesnės reikšmės.

Karių suvažiuojimas šiaip praėjo patriotiškai nuotaikoje ir

*) Teis Čepas buvo pritariantys liaudininkams ir dalyvavo jų organizacijoje. Jis buvo santūrus vidurio žmogus. Red.

rezoliucijoje buvo reikalaujama lietuvių dalinių Rusijoje organizavimo ir grįžimo Lietuvon. (Minėtas Dr. Žemgulis ilgai, 1941 metais, bolševikams traukiantis iš Lietuvos buvo nužudytas Panevėžyje).

Kitko tarp tenka prisiminti, kad seimo posėdžių salėje buvo pakabinta didelė ketur spalvė vėliava (trispalvė atsirado Nep. Lietuvoje, rodos, Tado Daugirdo pasiūlymu), viena iš keturių spalvų buvo violetinė, rodos, o viduryje vėliavos, panašiai, kaip Vyčio, buvo atvaizduota jojančios moters figūra su žibintu, matyti vaizduojanti laisvės simbolį. Ši vėliava, kai po heraldiškai mums nepriimtina, buvo, kai kuriems seimo atstovams užprotestavus, nukabinta.

Kiek atsimenu, dienotvarkėje buvo daug pranešimų iš vietų, bet, anot Šapokos (Lietuvos Istorija 535 psl.), daugiau sia ginčų sukėlė būsimasis Lietuvos klausimas. Klasiška, o kartu ir labai ilgą Nepriklausomybės klausimu kalbą pasakė prof. Voldemaras — pažangos atstovas. Iš kairiojo atstovų tarpo (Šapokos Istorija 535 psl.) buvo siūloma „Lietuvos ateičiai sujungti autonomijos ar federacijos pamatais su Rusijos tautų demokratijomis“. Bet man teko girdėti auksaburnius, kalbėjusius: „kaip mes tremtiniai galime čia — Rusijoje balsuoti už Nepriklausomybę, jei nežinome šiuo klausimu nusistatymo lietuvių pačioje Lietuvoje... gal jie visai nenori nei Nepriklausomybės, nei autonomijos, nei federacijos...“

Visus pasisakymus „prieš“ apvainikavo žilagalvis, gerb. veteranas P. Leonas — Santaros atstovas, ilgai įrodinėdamas, kad tas gali pakenkti tiek mūsų santykiams su revoliucine Rusija, tiek būt kenksminga ir mūsų piliečiams tremtyje. Jo žodis buvo išklausytas kaip autoritetingas ir svarus. Visai netikėtai kitas atstovas iš opozicijos šį reikalą žymiai

RAŠO GEN. GYD. V. NAGIUS-NAGEVIČIUS

pataisė. Tai buvo liaudininkų atstovas Slezevičius, kuris labai sujaudintas ir dideliu balsu seimui pranešė, kad visa savo širdimi ir visu protu esąs už Nepriklausomą Lietuvą, tik dėl ja, past partijos disciplinos verčiamas už Nepriklausomybės šūkį balsuoti negalėsias, o balsuosias prieš.

Tas viskas įvyko prieš 36 metus. Lengva dalyką pamiršti, ar iškraipytai atpasakoti. Bet įvykis mūsų praetyje tai buvo svarbus. Ir aš tikiuosi, kad iš likusiųjų gyvųjų tarpe atsirastų, kurie galės mano atsiminimus papildyti ar net kitaip nušviesti.

Daug ką galėtų papasakoti dailininkas Adomas Varnas, kuris šiame seime dalyvavo ir kai po nepaprastai pastabus daug epizodų nupiešė savo šaržuose apie seimą, o kai ką savo parašais po tais šaržais tiksliai juos nušvietė. Šaržai buvo nupiešti Karo Muzėjaus, bet teko juos matyti iliustruotose žurnaluose. Tai būtų svarbi medžiaga, kodėl mūsų tremtiniai Rusijoje tuomet ne visi noriai ir ryžtingai balsavo. Gal visi, kaip Leonas ir kiti rimti žmonės, norėjo apsaugoti mūsų kraštą nuo katastrofų, gal kiti, kur nors tarnaudami savo asmenims sumetimais bijojo tapti kontra revoliucionieriais, gal kiti vėl tik dairėsi, kaip balsuoja jų lyderiai, o gal buvo ir tokių, kurie būdami patriotiškai ir politiškai nesubrendę, nesiorientuoti ir tas reikalas buvo jiems nei šiltas, nei šaltas, bet ne abejojo, kad buvo ir tokių, kurie, kaip Tumas - Vaižgantas, buvo labai sujaudinti. Tumas, pasėbėjęs didelį svyravimą, net desperacijoje buvo sušukęs, kad noris su politika amžinai atsiseikinti, ir atsikėlė iš savo vietos. Vėliau Leonui, savanoriaus savo kraujui Nepriklausomybę išpirkus, nebebuvo kliūčių tapti ministru, o Slezevi-

čius už metų jau šaukė savanorius.

Man atvykus į seimą iš bausaus revoliucijos pragaro karo laivyno, teko irgi pridėti plytgalį prie Nepriklausomybės rezoliucijos grėdinio kaipo nepartinės grupės atstovui. Pertraukose suėjau į pažintį su daugeliu karių visose frakcijose, o jų tarpe ir su jaunais dar karininkais, būsimuoju pulko vadu Juozapavičiumi ir būsimuoju Šaulių Sąjungos viršininku Klimaičiu. Jie rėmė mano akciją pertraukų metu seimo kuluaruose ir lyg iš netyčių skleidė gandus apie kažkokių kareivių lietuvių, žadančių atvykti iš vieno gvardijos pulko Nepriklausomybės šūkio akcijai paremti. Ir kairiųjų frakcijose, būdamas jūrininko uniformoje, buvau sutiktas nepiktai, jei ir nepalankiai. Pas socialdemokratų susitikau su buv. gimnazijos draugu Smolskiu, kuris ilgai lietuvių buvo suaudytas kaipo bolševikų.*)

Be to dar, iš tribūnos labai man smarkiai skambinant ir aš į pirmininkavusiam Šilingui, leidau sau pasakyti mitingą kalbą, prikaišiodamas oponentams, kad atsakingumas geras dalykas, jei jis nesiriboja su bailumu. Panašius išdailinau ir „zuikių“ diplomus, šaukdamas „šalin zuikiai!“***) Tas turėjo pasisekimą. O kareivius, žadančius iš seimo grįžti ir apkasius, raginau paskutinį balsą atiduoti už Lietuvos Nepriklausomybę. Nesiginčyčiau, kad ir Slezevičiaus pasisakymas mano kreipimuisi buvo didelė parama.

**) Tai žinomojo generolo, gyvenančio Pietų Amerikoje, „nuopelnas“... Red.

***) Dailininkas Varnas pa vaizdavo tai šarže pavidale jūrininko, varančio zuikius iš ko pūstų daržo. Aut.

Didžiausias šios dienos triumfas buvo priėmimas Nepriklausomybės šūkio. Pastebėjau pakeltas rankas ne tik dešiniame bloke, bet daugely vietų ir kairiame sparne, o ypač uoliai balsavo kareiviai. Lietu viai kareiviai pasižymėjo atiduodami savo balsus, o vėliau ir kautynių laukuose. Pirmasis už Lietuvą žuvo ties Kėdai niais buv. Rusijos kareivis Povilas Lukšys, o ką bekalbėti apie visus savanorius ir karo invalidus. Rezoliucija praėjo dvidešimt kelių balsų dauguma.**) Buvo ir tokių kairiame sparne, kurie, nenorėdami balsuoti prieš Nepriklausomybę, balsavimo metu pasitraukė iš salės. Tokių pavardės ir man žinomos.

Seimas po šio sprendimo iširo. Iširo ir Tautos Taryba.

Žinia pasiekė Vilnių ir buvo čia džiaugsmingai sutikta. Nepriklausomybės šūkį toliau skleidė Voroneže Augščiausioji visos Rusijos lietuvių Tautos Taryba (Šapoka — Liet. Istorija, 535 psl.).

Red. prierašas. Lietuvių seimo Petrapilyje ir jame kilusių nesutarimų klausimas ligšiol neturi vienokios interpretacijos, — todėl reikia pritariti gen. Nagiaus sugestijai, kad pasisakyti ir daugiau to seimo dalyvių.

Atrodo, kad teigimas, kaip ir gen. Nagiaus šiame straipsnyje, jog „kairieji“ buvę prieš Lietuvos nepriklausomybę, yra savotiška to klausimo interpretacija. Faktinai prieš Lietuvos nepriklausomybę lietuvių seime Petrapilyje kažin ar kas buvo kalbėjęs. Vadinamųjų „kairiųjų“ pasisakymai buvo ne prieš Lietuvos nepriklausomybę, bet už tai, kad Lietuvos likimo klausimo sprendimas priklauso tautai, kuri viena tikrai

*) Ši rezoliucija buvo išskaitinta Karo Muzėjuje, o apie kairiojo bloko rezoliuciją nebuvo žinių. Aut.

turi suverenumo teisę. Tikrai tauta gali pareikšti savo valią. Todėl „kairieji“ savo motyvuo se ir nurodinėjo, kad tautos teisės priklauso jai pačiai ir negalima jų pažeisti. Taigi, kova vyko ne dėl Lietuvos Nepriklausomybės, bet dėl to, kas turi teisę ją skelbti.

Sutinkant su gen. Nagium, kad šis ir panašūs klausimai, ypač praėjus 35 metams, gali būti ir pamiršti ir iškraipyti be jokios blogos valios, bet galima prileisti ir šią paskutinę ap linkybę, — todėl būtų labai gerai, kad daugiau asmenų, ypač dalyvavusių minimame seime, pasisakytų ir atstatytų tikresnę praeties vaizdą.

■ Kun. Felix Martinez sakė pamokslą Didįjį penktadienį apie septynių paskutinių Kristaus žodžių Šv. Sebastijono bažnyčioje, Maniloje, Filipinų salose. Kalbėdamas apie šėštą žodį ir taręs: „Užsibai gė“, jis sukrito sakykloje. Nuvežtas į ligoninę pasimirė.

■ Indonezija turi 79.000.000 gyventojų. Musulmonų (mahometonų) tikybos ten yra 93 procentai. Antra po Indonezijos musulmonų šalis yra Pakistanas su 76.000.000 gyventojų. Musulmonų tikybos ten yra 70 procentų.

■ Netoli Eubeco miesto yra garsi Kanados šventovė, pasta tyta Šv. Onos Beapre garbei. Praėjusiais metais šventovę aplankė 1.200.000 maldininkų. Daugelis maldininkų keliauja pėsti į šventovę, kalbėdami mal das ir giedodami religines giesmes.

■ Odel, Nebr., 61 metų ūkininkas Lawrence Richardson buvo gydytojo paskelbtas miręs ir giminės išsirušė jį laidoti. Begabenant į kapines, numirėlis pradėjo kosėti. Giminės apsisuko ir grįžo su Richardsonu namo.

■ Jungtinės Valstijos laiko 22 milijonus, 562 milijonus dolerių aukso Fort Knox rūsiuose, Tennesse valstijoje.

BAISIOSIOS TALINO VALDŽIOS PASLAPTYS

RAŠO NKVD GENEROLAS ALEKSANDR ORLOV

Prašmatnūs Radek.

Karolis Radekas tai buvo kitas antrosios Maskvos bylos žymus kaltinamasis. Nors Radekas priklausė senųjų bolševikų grupei, tačiau jis niekad neturėjo tos pagarbos, kuri buvo reikiama kitiems Lenino draugams. Jo vaidmuo revoliucijai ir pilietiniam karui buvo miglo tas, ir, kaip bebūtų, senieji bolševikai jo nelaikė labai rimtu žmogumi. Jis buvo žinomas kaip begalo daug mėgstas kalbėti, perdėti kitus jaudinti ir pernelg juokauti.

Radekas vis dėlto buvo nepaprastai daug skaitęs ir puikiausiai informuotas. Jis buvo laikomas tarptautinių santykių specialistu ir dažnai duoda vo Politbiurui sveikų patarimų užsienio politikos klausimais. Didžiausias jo sugebėjimas pasireiškė žurnalizme. Nors jis rusiškai kalbėjo su labai raiškia lenkiška tarsena, tačiau raštu jis rusų kalbą vartojo meisteriškai.

1920 m. pradžioje opaizcijai susiformavus, Radekas, kiek pasvyravęs, tapo Trockio šalininku. Opoziciją nubloškus, jis buvo išstremtas į Sibirą. Ten praleidęs pusantį metų, ir matydamas, kad jo tremtis igauna nuolatinį pobūdį, Radekas nutarė pereiti į Stalino pusę ir tuo būdu atgavo laisvę.

1929 m., t. y., dar 8 metai prieš jam atsisėdint į kaltinamojo suolą antroje Maskvos byloje, pas Radeką į butą atsilankė Jokubas Blumkinas, jaunas enkavedistas, kurį jis pažinojo nuo pilietinio karo laikų. Tada Radekas dar neseniai buvo parvykęs iš tremties į Maskvą. Manydamas, kad Radekas, nepaisant savo pasidavimo Stalinui, turėjo savo širdyje pasilikti nuoširdus ir nepataisomas revoliucionierius, Blumkinas jam atvirai pa

siskakė, kad jis važinėjo tarnybos reikalais į Turkiją ir kad jam pavyko pasimatyti ir pasikalbėti su Trockiu.

Radekui tuoj dingtelėjo mintis, kad tai gera proga įrodyti Stalinui savo prisirišimą prie jo. Kai tik Blumkinas išvyko, Radekas nuskubėjo į Kremlių ir papasakojo Stalinui, ką jis girdėjo. Pabūgęs fakto, kad net NKVD aparate gali atsirasti tarnautojų, rizikuojančių savo galva dėl Trockio, Stalinas įsakė Jagodai griežtai sekėti Blumkiną.

Jagoda pasikvietė iš Užsienio departamento Lyzai G., gra žią, jauną moterį, kuriai Blumkinas vien utarpu reikė roman tinio patrauklumo. Jis jai pasakė pasidaryti draugiška Blumkinui ir elgtis kaip simpatikė trockininkų opozicijai. Ja goda tikėjosi, kad Blumkinas papasakos Lyzai G. apie savo pasimatymą su Trockiu ir išvardins opozicijos lyderius, su kuriais jis matėsi po savo par grįžimo iš Turkijos.

Kadangi trijų savaičių romansas nedavė jokio pageidaujamo rezultato, tad Jagoda per Užsienio departamentą įsakė Blumkinui vykti būktai tam tikros misijos į Turkiją ir jam va žiuojant į stotį jį suimti. (Jo suėmimo metu, kaip galima buvo laukti, Lyza G. buvo kartu su juo). Blumkinas tardymo metu garbingai lyaikėsi. Jis drąsiai sutiko savo mirtį. Pasakė akimirka prieš sušaudymą jis sušuko: „Lai gyvuoją Trockis!“

Greit po to, NKVD patyrė, kad Radeko gudrumas, Blumkino suėmimo aplinkybės ir jo sušaudymas tapo daugeliui žinomi. Tokių žinių iškėstas iš kėlimas vėliau pasidarė, be abejo, labai įprastas dalykas, tačiau tuomet, 1929 metais, anas įvykis sukėlė didelį išpu

dį tiems, kurie apie tai patyrė. Tai buvo pirmutinis įvykis S. T. R. S. istorijoje, kad bolševikas buvo sušaudytas dėl politinio nusikaltimo.

Po penkerių metų, 1934-ais, Radekas parašė prašmatnią knygą, pavadintą „Socialistinės Visuomenės Architektas“. Joje jis fantastiškai šuoiliu dryk teliu į ateitį ir nupiešė atžvalgą Stalino pakeikslą, kaip jį vertins būsimos kartos. Šitas labai originalus darbas buvo parašytas paskaitos forma, paskaitoh, kurią sakė XX-to šimtmečio pabaigoje, vienas įžymus istorikas apie didįjį Stalimą, genijų, kuris pertvarkė žmoniją.

Čia Radekas, kaip pirštu ir dangų, pataikė į jautriausią Stalino charakterio vietą, ir nepasotinamą jo ambiciją. Radekas, lyg burtininkas, atidarė prieš Stalimą uždangą ir neišvengiamą ateitį ir leido ją mityrti iš džiaugsmo dėl savo didybės klestinčio portreto, prieš kurį, palyginti, visi praecities didieji pasaulio vyrai atrodė tik nereikšmingos žmogystos. Stalinas buvo nepaprastai sužavėtas. Jis įsikė Radeko knygą išleisti milžiniškais tiražais ir ją studijuoti partijos celėse visoje Sovietų Sąjungoje. Dar kartą Radeko žvaigždė augstai pakilo. Stalinas paskyrė jį laikraščio „Izvestija“ vyriausio redaktoriu ir Politbiuro patarėju užsienio politikos klausimams.

Taigi, kai Radekas 1937 metais buvo suimtas antrąjį Maskvos bylai, jis stačiai pasiuo. Jo protestus galima būtų nusakyti vienu sakiniu: „Tiek būdamas padaręs Stalinui, aš nelaukiau tokios neteisybės“. Radekas maldavo pasimatymo su Stalinu, tačiau jo prašymai nebuvo išklausi. Jis parašė ilgą laišką Stalinui, tačiau negavo jokio atsakymo.

Radekas nepasizymėjo stipria valia, tačiau jo patirtas padžioje nusivylimas jam idiege išstvermės. Visa grupė tardytojų dirbo, prakitav Radekui

palaužti, tačiau jie visi buvo nu stebinti jo nepaprasto atkaklumo. Matydami, kad bylos paruošimas per ilgai užtrunka, NKVD viešpatai pasikvietė pagalbon kitą kaltinamąjį, Grigorijų Sokolnikovą, buvusį Sovietų ambasadorių Didžiąjį Britanijai. Pats Sokolnikovas, norėdamas išgelbėti nuo baus laisvės likimo savo žmoną ir iš antrųjų vedybų savo 23 metų amžiaus sūnų, greit pasidavė. Jis sutiko kalbėti su Radeku tardytojo akivaizdoje. Sokolnikovo motyvai turėjo lemiamo įtakos ir tolimesnės Radeko laikysena. Kai silpnavašis ir minkštaproptis žmogus, toks buvo ir Radekas, atsiduria neaiškiame kelyje, jis klusniai seką tą žmogų, kuris turėjo drąsos apsispręsti.

Tačiau Radekas nenorėjo stoti į teisimą blogesnėmis sąlygomis už Sokolnikovo išsirutintaisais. Sokolnikovas turėjo pasimatymą su Stalinu ir Stalinas jam davė kaikiurių pasižadėjimų. Tad ir Radekas reikala vo tu pačių pažadų, bet ne iš NKVD viršininkų, o iš pačio Stalino. Šia sąlyga jis sutiko pasirašyti, prisipažinimą ir dalyvauti teisme.

Po keleto dienų Stalinas atvyko į NKVD namus. Jis, jo žovui dalyvaujant, ilgai kalbėjosi su Radeku. Po to, Radekas buvo nuvestas į savo tardytojo kambarį ir davė „apklau sinėjimo protokolą“, kuris jau buvo iš anksto paruoštas. Jis atidžiai perskaitė jame surašytus parodymus, kurie jo vardu buvo padirbtai, ir staiga pradėjo pieštuku protokolą braukti, taisyti, perrašinėti, nekreipdamas mažiausio dėmesio į tardytojo protestus. Galų gale, kiek padirbėjęs su tuo dokumentu, jis jį atidavė ir tarė: „Čia ne tas, kas yra reikalingas. Duokit man plunksną ir popieri, aš pats jums tai surašysiu“.

Ir Radekas suredagavo tokį prašmatnų apklausinėjimo protokolą, kad net patys tardytojai juo labai susižavėjo: tai buvo šios bylos protokolo pa

žiba. Tame dokumente Radekas pats kėlė sau klausimus ir pats į juos atsakė. NKVD viršininkai nedrįso jį bet kaip taisyti, nes iš jo žerėjo, komunistinės inkvizicijos „dailenybė“. Nuo tada Radekas pasidarė Je žovo asmeniškai patarėjas samokso legendoms pataisyti ir dramatinės bei literatūrinės jų sąvaybės patobulinti.

Nors Radekas savo asmenybe netiko tikrojo samokslininko vaidmeniui realiaime gyvenime, tačiau jis nepaprastai tik samokslininką vaidinti Stalino teisminės komedijos scenoje. Jis buvo iš prigimties demagogas. Retorika ir sofistika buvo jo du galingi ginklai. Jis mokojo su žaltiško gudruolio plonybėmis įrodyti, kad juodas yra baltas, o baltas — juodas. Pažadėjęs Staliniui susiriesdamas meluoti tisme „Partijos labo dėliai“, — tačiau iš tikrųjų savo kailiui išgelbėti, — Radekas stvėrėsi jam paves to darbo iš visos savo galios ir ikarščio.

Radekas teisme savo rolę su vaidino taip meniškai puikiai, kad net kiti žaliukai manė, jog jis pasakoją teisybę. Tuo tarpu, kai kiti kaltinamieji pasakojo apie savo nusikaltimus darbus sausai bei negyvai, lyg jie dėstyti paskaitą apie seniai pamirštus žilos senovės istorijos įvykius, Radekas tiek teisme parodymus, juos regėjęs pergyvendamas ir į juos įkvėdamas dramatiškos tikrovės al savimo. Jis išdėstė, kaip pasiekti, Stalinui vadovaujant, Sovietų milžiniški laimėjimai jį įgalino, galų gale, suprasti baisiąją didybę tu nusikaltimų, kuriuos Trockis jį privedė. „Dėl visiško nieko“, pridūrė jis, „dėl Trockio gražių akių šalis turėjo grįžti į kapitalizmą!“

Tačiau atidus svarstymas to, ką Radekas pasakė teisme, parodo, kad jis sugebėjo sukurti savęs paties apkaltinimą tokia forma, kuri kartu pabrėžia ir kaltinimo absurdiškumą, o kitus nuteistuosius, truktelėjo pečiaus, lyg ta jo laimė būtų jam sukelusi galvosūkio, ir kaltai nusišypojo. Daugiau bu

mu. Iki pat bylos galo vaidinimo režisoriai neperprato Radeko strategijos. Užliūliuoti jo savęs kaltinimo ir jo įžulau puolimo prieš Trockį, prokuroras ir teisėjai nepastebėjo, kaip jis gražiai sugebėjo nukirsti visus kaltinimo ramščius ir pameigti primetamus nusikaltimus darbus. Kaip visa tai Radekas padarė, galima matyti iš jo „paskutinio žodžio“. Jis tai pradėjo, pažymėdamas, kad jis nedviprasmiškai prisipažino kaltas. Po to, Radekas pareiškė teismui, kad nors jis sutiko su prokurorų dėl visų svarbiausių klausimų, jis užprotestavo prieš Višinskio mėginimą jį ir kitus apibūdinti banditais.

— Kuomet aš girdžiu, kad asmenys, kurie sėdi kaltinamųjų suole, esą tikri banditai, aš tam prieštarauju, — pareiškė Radekas. — Tėra tik dviejų žmonių patiekti įrodymai: tai mano parodymas, mano, kaip gavusio iš Trockio direktyvų ir laiškų (kuriuos, deja — nelaimė, aš sudeginau), ir parodymas Piatakovo, kuris kalbėjo su Trockiu. Kitų kaltinamųjų visi parodymai paremti dviejų parodymais. Jeigu jūs turite reikalą su tikrais banditais ir šnipais, tad kūo jūs galite pagrįsti savo įsitikinimą, kad tai, ką mudu pasakėva, yra tiesa, tvirta tiesa?

1937 m. sausio 3-čią ankstybomis valandomis Radekas sto vėdamas tarp kitų kaltinamųjų, klausėsi užimtu žadu teismo sprendimo. Pirmininkaujantis teisėjas, baigęs skaityti vadinamąjį aprašomąjį sprendimo dalį, pradėjo skelbti kiekvienam kaltinamajam paskirtą bausmę. Viena mirties bausmė sekė kitą. Kai jis priėjo prie Radeko pavardės, jis skaitė: „nuteistas dešimčiai metų kalėti“.

Radeko veidas nušvito džiaugsmu. Jis palūkęs, kol teisėjas baigė skaityti sprendimą, ir tada atsikreipė veidu į kaltinimo absurdiškumą, o kitus nuteistuosius, truktelėjo pečiaus, lyg ta jo laimė būtų jam sukelusi galvosūkio, ir kaltai nusišypojo. Daugiau bu

1953-uju metų sukaktuvininkai

Spalio 27 dieną sueina 70 metų kai Gargždų miestelyje gimė Mykolas Vaitkus. Mokėsi Palangos progimnazijoje, Liepojos gimnazijoje, Kauno kunigų seminarijoje, Petrapilio dvasinėje akademijoje ir Insbruko universitete. Buvo literatūros profesorius Kauno klierikų seminarijoje. Labai daug dirbo įvairių laikraščių redakcijose ir buvo vienas šv. Kazimiero draugijos šulų. Poetas, beletristas ir dramaturgas. Pradėjęs rašyti 1905 metais, rašė „Draugijoje“, „Vai-vorykštėje“, „Laisvėje“, „Vilnyje“, „Ryte“, „Židiny“ ir tt. Jo kūrybos yra išleista „Margumynai“, „Šviesūs krisliai“, „Liepsnelės“, „Nušvitusi dulkė“, poemos — „Genijus ir meilė“, „Brėkšta“, „Laimė“, „Uptytė“, romanas „Tvanas“, dramos — „Žvaigždžių dukterė“, „Žaibas ir mergaitė“, apysakos — „Auštant“, „Rytmečio žygiai“. Satyros — „Rakšys“, vertimai — operų libretų ir kt. Mykolas Vaitkus — augštos kultūros asmenybė, švelnus, tolerantiškas, augstai socialus. Jis yra visų kultūrinių parengimų „prisiėkęs“ lankytojas ir teatralas. Dabar M. Vaitkus gyvena Amerikoje ir nenustoją bendradarbiaus spaudoje ir nenustoją kūręs. Nuširdus linkėjimai jam geros sveikatos ir nepailstamos kūrybos.

Gruodžio 3 dieną sueis 70 metų kai Juodžiuose, Simonių valsčiaus, gimė Feliksas Bugailiškis. F. Bugailiškis — knygubaltininkas, ilgametis Šiaulių

apygardos teismo teisėjas ir didelis Šiaulių miesto ir apskrities darbuotojas, Šiauliuose sukuręs „Aušros“ muziejų ir praturtinęs jį dideliu pasiaukojimu surinktais eksponatais. Didelis spaudos darbuotojas, daugiausia — demokratinės spaudos bendradarbis — „Ūkininko“, „Lietuvos Žinių“, anksčiau — „Vilniaus Žinių“, „Sietyno“ ir „Gimtojo Krašto“ steigėjas ir redaktorius. F. Bugailiškio energija ir ryžtingumas buvo nuolat gyvas ir veiksmingas. Okupantai bolševikai išdraskė jo sukurtą „Aušros“ muziejų ir nutraukė spaudos darbus. Žinoma, jis jau ir ne teisėjas, nes bolševikams teisejų nereikia. Linkime F. Bugailiškui susilaukti laisvos Lietuvos.

Gruodžio 9 d. sueina 70 metų, kai Medukalniuose, Iručio apskrityje, Mažojoje Lietuvoje, gimė 1909 m. Balandžio mėnesio, Ragainės apskr., mirties poetas Pridrikis Bajoraitis, kurio eilėraščių buvo išleisti jau po mirties.

Šiemet sueina 70 metų, kai gimė Petras Ruseckas, 1905 metų revoliucinio sąjūdžio dalyvis, Didžiojo Vilniaus seimo aktyvus veikėjas ir kūrėjas, drauge su Ernestu Galvanauku, Lietuvos Valstiečių Sąjungos, kuri vėliau įėjo į Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungą. P. Ruseckas — nepailstamas spaudos darbininkas: „Kario“, „Trimito“ redaktorius, bendradarbis demokratinėse laikraščiuose ir leidėjose „Knygnešius“, „Savanorio“ ir kt. Ką

KULTŪRINĖ KRONIKA

ENCIKLOPEDIJOS REDAKCIJA PAS PREL. PR. JURĄ

Norėdami savo darbui suteikti kuo daugiausia lituanistinės medžiagos, Vyr. L. E. redaktorius Prof. Vac. Biržiška ir jo artimieji bendradarbiai jau porą kartų lankėsi pas Prel. Pr. Jurą, žinomąjį lietuviškosios knygos rėmėją ir saugotoją. Žinant, kad JAV lietuviškų bibliotekų kiekis yra tikrai nedidelis, Prel. Pr. Juro darbu tenka gėrėtis ir didžiuliu. Jo asmeninė liet. knygų biblioteka, esanti Lawrence, Mass., daro pasigėrėtiną vaizdą. Beveik visos knygos gražiai įrištos, atitinkamos spinto sudėtos, jų tarpe pasitai-ko retų ir brangių liet. leidinių.

Kiti Prel. Pr. Juro lietuviškų spaudinių rinkiniai yra sukrauti Alkoj, Brocktone, Mass. Čia gausu ne tik liet. knygų, bet yra rūpestingai surinkti ir sudėti senesnių ir naujesnių lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės reikalais.

Šiemet kažkurio mėnesio ir kažkurią dieną (?) sueina 70 metų, kai gimė vienas veikliausių Amerikos lietuvių veikėjų, ilgametis „Naujienų“ vyriausis redaktorius Daktaras Pijus Gri-gaitis, Amerikoje atsidūręs po 1905 metų revoliucijos, kurią jis, būdamas studentu, veiksmingai dalyvavo, pateko kalėjimui, iš kurio pabėgęs, sugėbėjo pabėgti net Amerikon. Bet šias sukautes teks plačiau paminėti.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA JAU RINKAMA

Enciklopedijos redakcija dirba atsidėjusi, galimai greitesniais tempais. Bet viena redakcija šito didelio darbo nenu-dėrė, reikia visų lietuvių tautos. Plačiau apie šitą praešoma skaityti antrame šio numerio puslapyje.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkių pašto ženklais).

PRANEŠIMAS LIETUVIAMS, STUDIJOJANTIEMS KANADOS UNIVERSITETUOSE.

Beveik visuose Kanados universitetuose yra lietuvių studentų. Tai vis pavieniai pasiryžėliai, siekia taip sunkiai naujakuriui prieinamo augštojo mokslo. Kaikuriuose universitetuose lietuvių studentai yra susibūrę į savo tautinius vienus. Patyrimas betgi rodo, kad susivienijimas į vieną visą kraštą apimančią organizaciją atneštų moralinės ir materialinės naudos visam lietuviškam akademiniam jaunimui.

Tokia organizacija galėtų:

1. Kelti Lietuvos išlaisvinimo reikalą, studentams lengviau prieinamuose sluogsnuose;
2. Teikti moralinę paramą išbarstytiems tarp svetimųjų lietuviams studentams;
3. Atkreipti lietuvių visuomenės dėmesį į augstosiose mo-

ATSIŪSTA PAMINĖTI

W. S. Reimont. KAIMIEČIAI. Romanas, II dalis — Žiemą, 386 puslapiai. Kaina 3 dol. Išleido „Nemunas“, 3153 So. Halsted, Chicago 8, Ill., USA.

Bibliografijos biuletenis

KNYGŲ LENTYNA nr. 3—4

(58—59). Adresas: 602 Harvey Street, Danville, Ill., USA Redaguoja A. Ružancovas.

L. S. D. P. DB. komiteto

BIULETENIS Nr. 2 Londonas.

1935 m. gegužės 1 d. Tai yra Lietuvos Socialdemokratų leidžiamas Anglijos Londone biuletenis. Jo adresas: Mr. A. Zamžickas, 26 Devonport Rd., London, W. 12, England.

Policininkas apčiupinėjo mus nuo galvos iki kojų ir pamojė ranka.

Prie gretimio pastato būrelis sulinkusių stovyklinių lipo į sunkvežimį.

— Į stovyklą? — paklausė mes.

— Į stovyklą.

Jie visi nešėsi skardines su maisto likučiais, maišelius apelsinų ar duonos kepalėlius. Juodaplaukis su seniu įlipo šnairuodami į jų skardines ir atsėdėjo suglaustais pečiais, nuišė galvas.

Prie vartų sunkvežimis stabtelėjo. Mūsų bendrakeleiviai sušlamėjo ir spaudė skardines prie krūtinės. Aš pakeliau gaubto šoną ir žvilgtelėjau laukan. Sargybinis tikrino šoferio dokumentus.

— Empt!!! — suspigo kažkas.

Sunkvežimis subruzdavo, kaip apverstas. Visi paknopstomis grūdosi į priekį, mesdami savo turtą ant grindinio pro tarpą prie šoferio būdelės. Ir kai baltadiržis policininkas įlipo vidun, jie leidosi apjieškomi, tuščiom rankom ir nekaltais veidais.

Jis išlipo nieko nepašėjęs. Sunkvežimis krestelėjo, ir vartų žibinto šviesoje aš mačiau nutolstant varganą krūvelę skardinių. Apelsinai išsiskyrė iš jų, kaip auksiniai kamuoliukai. Baltadiržis dar pagrūmojo mums kumsčiu, bet paliko stovėti.

Vyšnių kvepėjimas apsmė sunkvežimį. Abipus kelio jos skendėjo tamsoje, bet aš atsiminiau jų nesibaigiančias pusnis vidudienį; jų baltus žiedus su švelniai rausvom dėmėmis, tartum lakštingalų pagurklius, tarytum kraujuojantys paukščiai būtų praskridę virš jų baltumos.

Aš įkvėpiau orą visa krūtine ir, kad nelikus skolingų, grąžinau vyšnioms tuos žodžius:

„Naktis visai sutemo; klausykis žaliųjų varlių dainos besikalbančios su naktimi. Mano motina niekad netikėdavo man, kad aš taip ilgai užtrukau, bejieškodama savo pamestos skarelės“.

Tada juodaplaukis pakėlė galvą. Jis visas trūkčiojo kaip žaksėdamas.

— Matėt tuos... tuos apelsinus?

— Taip, — atsakė senis.

— Taip, — atsakiau aš.

— Apelsinus, — ėmė prunkšti jis. — Apelsiiiiinus!! —

ir prapliupo juoku.

— Jo juokas pratrūko taip netikėtai, kad ir mes negalėjome susilaikyti.

— Cha, cha, cha!!! — plyšo senis uždusdamas.

— Chu, chu, chu!!! — raitėsi juodaplaukis.

— Cho, cho, cho!!!

Jų kvatojime aš girdėjau ašaras ir ragavau sūrumą savo juoke. Mūsų bendrakeleiviai žiūrėjo į mus, kratydami galvas. Vyšnios liko toli užpakaly, pirmieji priemiesčio namai pilkai praūžė, o mes dar spjauėm juoko likučius, kaip vilkiukas paskutiniuose pasisukimuose.

Pagaliau senis nutilo, nusišluostė lūpas ir tarė:

— Gerai. Labai gerai, kad taip baigėsi. Neimk svetim!

— Ačiū Dievui!

Juodaplaukis išvertė akis:

— Ką tu, seni. Kitą sykį manęs niekas nesulaikys. Pa-

matysis.

Taip jie sėdėjo prieš mane, susikūprinę, ritmingai krestėdami, trindamiesi pečiais. Aš galvoju, kad man niekad neteks pamiršti anos dienos. Aš žiūrėjau į juos, stengdamasis įsibruti juos į savo atmintį ir aš pamaciau, kad aš teturėsiu jų veidų kaukes ir kad buvo pervažiavęs įsiskverbti giliau.

Kas žino, gal už tos žemos kaktos slepiasi koks nors didelis išgyvenimas, kruvinos kaltės pajautimas, vertas graikiškos tragedijos? Gal po ta žila plaukų kuokšte glūdi sąvokos, stiprios ir sunkios, kaip dešimties įstatymų lentos.

Koks sudėtingas, koks daugialypis yra gyvenimas! Gal dabartis yra lygiai svarbi. Ši gyvenamoji akimirka, šil-ta, šiurkšti ir kruvina; sau, išgyventai, išbaigta. Ar aš turiu laiko suprast nors dalelę visa to? Ar aš suprasiu?

Sunkvežimis pasuko ir didžiąją gatvę. Ant kampo stovėjo moteris. Vėjas plakė jos baltą suknelę ir vualį klasiškomis raukšlėmis. (Iš „Lit. Lanka“ Nr. 2.).

GRAIKIJOS VĖJAS

ALGIRDAS LANDSBERGIS

II.

Devyni velniai, tas purvinas graikas! Neužtekto, kad kormomis apgautų.

— Šalin, graiko skūra! — dūriau aš jį kumsčiu pilvan, bet jis man užkabino po akim, kad aš susverdėjas. Kraujas man suliepsnojo, kaip žibalas. Aš griebiau jį už krūtų, bet gražioji išoko tarp mūsų ir pakeltais kumsčiais ėmė plūsti ūsotajį jų kalbą. Jis plūdo atgal, bet neilgai. Nuplėšęs nuo galvos savo baltą kepurę, jis spjovė ant jos, paspyrė ją koja ir išbėgo mosikuodamas rankom.

— Ar skauda? — klausė ji sodindama ir liėsdama mano ištisinį poakį.

Skaudėjo, bet aš išsišiepiau ir pakračiau galvą. Pino-kis vėl krito į jautieną. Senis nebuvo sustojęs net per muštynes.

— Eikš, aš išgydysiu, — ji paėmė mane už rankos ir įvedė į mažą kambarėlį prie katilų su didele spinta. Lygindama kvepantį tepalą man po akim jį kalbėjo:

— Jis blogas, blogas. Jis labai blogas.

— Aš jį sutvarkysiu.

— Bet jis labai piktas. Ir labai stiprus.

— Aš stipresnis.

— Jis mano dėdė.

— Tai kas?

Ji apklijavo mano mėlynę, uždare spintą ir tęsė:

— Mūsų šeimą vokiečiai atvežė darbams. Mano tėvai žuvo bombardavime. Ūsočius vienintelis mano giminė.

— Hm.

— Bet tu man patinki. Jis man nepatinka.

— Aha.

— Tu... gražus. Labai gražus.

— Um.

Ji atsėdėjo prieš mane ir įklojo savo mažas, purias rankas į manšias.

— Prašau, paimk mane su savim. Išvežk mane iš čia, prašau. Aš būsiu labai gera.

— Ką?

— Ką aš su tavim darysiu? Pabučiuot, pamyluot, auštant išvažiut, — tai mano būdas.

— Tu nenori?

— Palauk, mergyte, palauk. Koki raktai kabo prie tavo prijuostės? Juk tu turi vaikščioti į maisto sandėlį. Galva, mano galva.

— Aišku, aš noriu.

Ji pašoko nuo kėdės ir apžiojo kumštį, kaip maža mergaitė švytinčiom akim.

— Kada?

— Tuojau... Bet mums reikia pinigų kelionei. Tu nežinai pasaulio; ten kur mes važiuosim, reikia daug pinigų.

— Kur mes gausim jų?

— Um... mes pasiskolinsim porą maišelių kavos, porą kartonų cigarečių. Ten, prasigyvenę, atsiųsim čia. Tu turi raktus nuo sandėlio?

— Taip.

— Sandėlis rūsy?

— Už gretimų durų. Bet... seržantas?

— Mes labai greitai. Paskui mes prisijungsime prie kitų darbininkų. Jie netikrina.

Ji užkabino raktus ir ištiesė man vieną.

— Jei tu taip sakai.

— Mes paimsime senį. Tas studentas niekam netikės. Tu jam liepki saugoti duris.

— Gerai. Žinai ką?

— Ką?

— Tu labai gražus.

— Einam, einam.

Virtuvėj senis dar tebevalgė. Aš pamerčiau jam:

— Nori kavos?

Jis linkterėjo galva, nežiūrėdamas man į akis.

— Eikš.

Gražuolė liko su studentu, tebespoksančiu pro langą.

DABAR!

tik \$10

imokėti

26 sav. išmokėjimui

DABAR! IMOKĖJUS TIK \$ 10.00,
perkate 1954 m. M*G* išėigę eilutę.
Užėikite šiandieną, užveskite M*G* sąskaitą,
IMOKANT TIK \$ 10.00.
Pasinaudokite 26 savaitėmis mokėjimui.

Morrie Gold
ištaiginga vyriška apranga
385 ST. CATHERINE ST. W.
į vakarus nuo Bleury

**VISAD
METAIS
PIRMYN**

59⁵⁰
69⁵⁰

EDMONTON, Alberta

PIRMASIS LIETUVIŲ RADIOKONCERTAS.

Didžiosios Britanijos Karalienės Karūnavimo proga, Edmontono Valstybinis radiofonas C. K. V. A. birželio 3 d. 8.30 val. suteikė Edmontono Lietuvių Bendruomenei radijo valandėlę.

Norėdama atitinkamai pagerbti šį istorinį Kanadai įvykį, Edmontono Lietuvių Bendruomenė pasirodė su lietuvių liaudies dainų radijo programa.

Pritaikintą karūnavimui įžanginį žodį tarė lietuvių kalba Edmontono L. B. K-to pirm. dipl. ekon. A. Kantautas, pabrėždamas, jog tai pirmasis Edmontono lietuvių choro radijo transliacijos pasirodymas.

Po to, supažindinimui Albertos plačiosios visuomenės su lietuvių liaudies dainomis, sekė lietuvių liaudies dainų introdukcija anglų kalba. Introdukcijoje buvo plačiau apšviesti lietuvių liaudies dainų originalus turinys ir muzika, o taip

pat lietuvių meilė liaudies dainoms.

Po introdukcijos, kun. Jurkšui vadovaujant, Bendruomenės choras išpildė šias dainas:

- 1) Vai žydėk, žydėk,
- 2) Per tamsią naktelę,
- 3) Saulutė raudona,
- 4) Saulutė tekėjo,
- 5) Apsaugok Augščiausiąs

tą mylimą šalį.

Prieš kiekvieną dainą radiofono pranešėjas anglų kalba apibūdino tos dainos trumpą turinį. Tokiu būdu buvo suteikta galimybė visuomenei ne vien tik išgirsti lietuvių dainų muziką, bet ir susipažinti su mūsų liaudies dainų turiniu.

Choras atliko savo uždavinių gerai ir jo nenuilstamos pastangos turėjo gražių vaisių. Todėl šiam chorui ir jo chorvedžiui kun. Jurkšui linkime ateityje tęsti savo gražų ir reikšmingą darbą.

Introdukciją anglų kalba skaityt ir radijo valandėlę pravedė Dr. Dovydenas.

Sault Ste Marie, Ont.

DIDELĖS GIMINĖS — DIDELĖ ŠVENTĖ.

Viena iš didžiausių „familijų“, ne tik mūsų kolonijoje, bet, turbūt ir iš viso tremtyje, priskaitanti kelias dešimtis savo artimųjų giminių tik čia Kanadoje, Skaržinskai, atšventė net trigubą savo šventę: A. V. Skaržinskų pirmojo sūnelio krikštynas, tos pačios šeimos 2-ųjų metų vedybų sukaktį ir A. V. ir V. Skaržinskų šį pavasarį įsigyto ūkio įkurtuves. Ta proga esančiame apie 5 mylios nuo mūsų miesto A. V. ir V. Skaržinskų ūkyje įvyko šaunus balius, kuriame dalyvavo net keletas dešimčių svečių. Pasivažiinta ir pasilinksmita tikrai lietuviškai... Padainuota daug gražių lietuviškų dainų. Šia proga negalima praleisti

nepamirėjus, kad atskirus šios didžios giminės narius, Skaržinskus, kurie yra gerai žinomi daugumai mūsų kolonijos

tautiečių, sutiksime visur kasdieniniame kolonijos gyvenime, kur kitiems tautiečiams reikalinga pagalba: vertėjais, valdžios ir privačiose įstaigose, darbo ar buto ieškant, įvairiuose komitetuose ar valdybose, rinkliavas vykdant — aukas renkant, spaudą platinant netgi paskutiniu laiku aprūpinant daugelį tautiečių šviežiais maištais produktais ir tt.

Šios didelės giminės — didelės šventės proga palinkėsime visiems Skaržinskams kuo geriausios sėkmės ir laimės jų asmeniniame gyvenime čia Kanadoje, ligi to išsvajoto grįžimo į Tėvynę, o ypatingai pasilikti ir toliau gerais lietuvišiais-patriotais ir išlaikyti visų mūsų lietuviškųjų reikalų supratimą ir įvertinimą tokiame laipsnyje, kaip dabar, kas gali būti daug kam geru pavyzdžiu.

Baliaus dalyvis.

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
(Lietuvis)

345 BLOOR St. West
(kampas Bloor - Huron)

TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki 5 v. ir pagal susitarimą.

SAMUEL'S
CAR MARKET INC.

MOKA AUGŠTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JOSIŠKĮ ĮVERTINĄ AUGŠČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITES AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui

Mr. HENRY ADOMONIUI

ir

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.
Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITES IŠSIMOKĖJIMUI
be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas
už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool Alcide Blais,
4337 Verdun A., Verdun 29—4ieme Av., Ville Lasalle.
YO 3323 TR. 7849.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ
dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.
Vakarais 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.
KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

Moteru Rubu Siuveja

siuvu paltus, kostiumus ir sukneles. Darbas augštos kokybės, kainos prieinamos.

STASĖ VENCKIENĖ

6702 Des Erables, Montreal (kampas St. Zotique).

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

[vairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

**DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS
DE LUXE CLEANERS**

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYCIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUSROS VARTŲ PAR. BAZNYCIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.

Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JOSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIKAS ir kt. NEAUŠTOS KAINOS.
288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ
PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
1124 Chenneville St. (kampas Bleury ir Dorchester)
MONTREAL

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.

(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

KAS SKAITO
„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS
baldu studijoje

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybė fabrikos kainomis.

Av. Verdun-Regina kampas
TR. 0952

J. GRAZYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR SVARIAI.
KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

MŪSŲ SPORTAS

FUTBOLO TURNYRAS — LIETUVIŲ GROBIS.

Kaip neseniai buvusių pabaltiečių varžybų tęsinys Broadview ir Withrow aikštėse tarp trijų tautybių komandų buvo prarastas ir futbolo turnyras.

Pirmose rungtynėse su estais vyčiai atsiekia 2:1 (1:0) pergalę, nežiūrint nepilnos sudėties ir neišnaudotų dekingų progų. Estus atstovavo jų jaunių komanda „Kalev“, papildyta keliais senesniais žaidėjais, kuriems kaip tik pritrūkdavo „kvapo“. Šiaip jaunieji estai sukojavo neblogai. Birželio 3 d. savo antros rungtynėse lietuviai be didesnio įsitempimo nugalė kaimynus latvius 4:2 (3:1). Pirmą įvartį atsiekia Lietuvnikas, antrąjį netrukus iššaukia Preikšaitis ir trečiąjį iš 11 m. baudinio pakrauna A. Tėvelis. Prieš kėlinio pabaigą latviai, žaidę staigiais prasiveržimais, įride na tolimą sviedinį į lietuvių vartus. Apylygiame antrame kėlinyje priešininkai pasikeičia dar po viena įvartį. Preikšaitis 24 min. žemu smūgiu į kampą ir latviai išnaudoja jų naudai priteistą baudinį.

Draugiškoji nuotaikoj susitima pravedė K. Šapočkinas. Latviams aiškiai trūko sušaidymo ir ištvermės, nes jie atskira komanda nedalyvauja jokiose pirmenybėse. Jei vy-

tiečiai savo eiles pasipildytų keliais jų pajėgesniais žaidėjais, kurių yra, galima beveik nabejoti, kad ši pabaltiečių komanda galėtų siekti meisterio titulo stiprokoje I senjorų divizijoje.

PABALTIEČIŲ VARŽYBOS EINA Į PABAIGĄ

Besitęsiančiose pabaltiečių varžybose, kur dar liko neįspildyta lengv. atletikos programa, lig šiol nugalėtojai atskirose sporto šakose išryškėjo:

Moterų orinyj estės po sunkios kovos nuvaržė latves 2:1 (12:15, 15:8, 15:8), kada estų vyrai, dabartinis Kanados meisteris, palyginus lengvai sutvarkė latvių rinktinę 2:0 (15:12, 15:7).

Lietuviai orinyj nepajėgė išstatyti nei vienos komandos ir taip pat varžybų atidengimo ceremonijose labai sušlubavo jų dalyvavimas parade, paliekančiomis nemalonų įspūdį susirinkusiems žiūrovams ir tvarkingiems estų — latvių vienietams.

Vyrų krepšinyj latviai pateikė siurprizą: pralaimėję prieš lietuvius 51:62 ir nugalėję estus 50:47 (lietuviai su estais sužaidė lygiomis 53:53), pakartotinėse rungtynėse paklojo lietuvius 54:47 rezultatu ir tuo būdu nusineša nugalėtojo vardą. Pabaltiečių varžybose

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8-th Ave, Ville Lasalle, Que. TR 4321

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleisėtų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokių rūšių karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (iširimus), išiuovame sagas ir pan. Kiekvieną orę derį paimame iš namų ir pristatome į namus. Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr.—\$2.60

B. 20 sv. cukr.—\$4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų\$2.50

B. 20 sv. kv. miltų\$3.90

E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11—\$6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siuntinių sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiau. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12—\$6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19—\$9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiau. taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

2 sv. kakavos

4½ sv. cukraus

2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 22—\$5.50

3 sv. gr. kiau. taukų

3 sv. rūkytų lašinių

3 sv. cukraus

1 sv. šokolado

ANGLIAKASIŲ RŪPESČIAI KANADOS VAKARUOSE

East Coules, Alberta. Angliakasių unija U. M. W. A. 18 dis triktas užima tris provincijas: B. Columbia, Alberta ir Saskatchewan. Tame distrikte kontaktas tarp unijos ir kasyklų savininkų buvo išsibaigęs vasario 16 d. Naujai sutarties-kontaktui pasirašyti derybos buvo vedamos nuo lapkričio mėn., bet jokiū būdu nebuvo galima susitarti, nes angliakasių atstovai reikalavo pakėlimo algos 2 dol. už dieną, o angliakasių savininkų atstovai reikalavo nu mušti nuo dienos uždarbio 40 centų.

Kada sutartis išsibaigė, Vasario 16 d., šitas visas reikalas atsidūrė „Arbitracijos Komisijoj“, o angliakasiai tęsė darbą pagal seną sutartį.

Šiomis dienomis abi pusės, gavo iš minėtų „Arbitracijos Komisijos“ rekomendaciją, kad uždarbis paliktų tas pats, t. y. 12.94 dol. už 8 val. darbo dieną. Į pensijos fondą, nuo iškasamos anglies tonos vietoj 15

tos drausmės ir nepasiruošimo pražiupsota. — alpuk —

ct. dabar kasyklų savininkai turi mokėti 20 ct. Prausykla iki šiol buvo apmokama 90 ct. mėnesį, nuo anglių kasyklų dirbančių, bet pagal naują sutartį jau turi būti nemokama. Lempos apsišvietimui iki šiol buvo apmokamos angliakasių, bet dabar ir jos turi būti imonės ir nemokamos.

Ant prausyklos ir lempų išlošta, bet bent kiek pralošta ant apmokamų atostogų. Iki šiol apmokamos atostogos buvo: 1 diena už darbo mėnesį, jei angliakasis išdirbo per mėnesį nemažiau 19 darbo dienų. Bet jeigu į tą 19 darbo dienų pasitaikydavo kad nėra darbo ir kasykla nedirba, tai tos nedarbo dienos užskaitytos už darbo dienas. Net ir sirgimo 3 dienos per mėnesį buvo užskaitytos už darbą dėl atostogų.

Bet dabar pagal naują su-

JAROŠEKO KVARTETUI ATSLANKIUS.

St. Catharines koncertavo Jerošeko kvartetas. Malonu, kai nors retkarčiais ir šią nedidelę lietuvių koloniją aplanko vienos ar kitos meninės sam būris. Anksčiau girdėję šį kvartetą, sako, kad nebeturi tokio augšto meninio lygio, bet vis tik reikia pripažinti, kad jis ir dabar dar neblogas. Kai kurias dainas reikėjo net pakar-

tarti, atostogos bus apmokamos tik 4 procentais nuo uždarbio, vadinasi 4 ct. nuo kiekvieno uždirbto dolerio, arba 4 dol. nuo 100 uždirbtų dol. Bet nuo viršlaikio (over time), tik tieiogiai bus apmokama tie 4 ct. Sakysim, vyras dirbo kasykloj 10 val., tai jis turi 2 val. viršlaikio ir už tas 2 val. jis gauna mokėti už 3 val., bet į atostogas procentai eis tik nuo tų 2 val., o trečioji valanda lieka be atostogų procento. Taip pat dabar nedarbo bei sirgimo dienų jau neskaitomos.

Gegužės 31 d. East Coulee miestely tuo reikalu ir buvo angliakasių susirinkimas. Buvo atstovas D. McDonald iš unijos centro, Calgary, ir visą šiuo reikalu plačiai aiškino. Iš angliakasių pusės buvo keliamas didelis triukšmas ir opozicija, ypač dėl atostogų. Už ke lių dienų dar bus slapti balsavimai — priimti ar atmesti minėtą rekomenduojamą sutartį. Iš kasyklų savininkų pusės ši rekomenduojama sutartis jau yra priimta.

Anglių kasyklos East Coulee ir kituose aplinkiniuose miesteliuose dirba gan silpnai, dabartiniu metu gal tik kokias 2 ar 3 dienas savaitėje. Už nedarbo dienas angliakasiai gauna mokėti iš nedarbo apdraudos (Unemployment Insurance), vedę po 4 dol. už nedirbtą dieną, viengungiai kiek mažiau. Jeigu vedusio žmona dirba, tai toks vyras yra skaitomas prie viengungių.

A. Vaišnis.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŪRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

ASTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTI, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTITIKIMUS. BENDRAI SAŽININGAI PATARNAUJA VIŠOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 2363

Lietuviška moterų kirpykla

DARO SUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-

LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMA IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI

PRAŠOME APLANKYTI

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

Savininkas

MYKOLAS GUOBYŠ

2240 St. Anne St.,

St. Hyacinte, P. Q.

Tel. 4-5074.

(35 mylios nuo Montrealio)

GUOBYŠ CHINCHILLA RANCH

Parduodu su garantija registruotus grynakraujus

CHINCHILLAS.

Puikiai galite auginti garaže, rūsyje arba atliekamame kambaryje. Pradėję kaip pašalinį užsiėmimą, galite išauginti labai pelningą biznį.

Dėl informacijų galite parašyti, paskambinti ar aplankyti šeštadieniais ir sekmadieniais, o kasdien tik po 6 val. vak. Pristatau į visas Kanados provincijas.

VICTOR HARDWARE

5939 MONK Boulevard, MONTREAL. Tel.: FI 1492

SAVININKAI BROLIAI BRATAUSKAI

RAMSAY PAINTS

MAKE A HOUSE
a Home

There is a
RAMSAY PAINT
for INTERIOR
or EXTERIOR USE!

in FLAT
SEMI-GLOSS
GLOSS
FINISHES

PERKANTIEMS DAŽUS GALONAIŠ, NAMŲ SAVININKAMS DUODAMA 20% NUOLAIDA.

CROSLEY
RADIO ir TELEVIJIA

C. C. M. DVIRAČIAI

PASINAUDOKITE SPECIALIA VISŲ PIRKINIŲ NUOLAIDA, TAIKOMA LIETUVIAMS!

SAUGU — PATIKIMA — SAŽININGAI!

Mann & Martel
REALTORS**1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL. 2354**

Daugelio lietuvių išbandyta-patikima nuosavybių pirkimo-pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujamuose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$ 4.000 įmokėti, \$ 16.500.—Blo-or-Shaw r., 8 k. puikūs mūro atskiras namas, vandeniu ir alyva šildomas, dideli, šviesūs, moder. dekoruoti kamb., 1 rūš. grindys, didel. ir gražūs sodas, gyvatvorėmis apjuostas, 2 virt., vietos bent 3 garažams, prie labai gero susisiekimo, krautuvų, nuomininkų niekada netruksta. Neturi skolų, taigi tik veinas atviras morgičius telieka. Galima pabandyti ir tik \$ 2.500 įmokėti. Retai geras pirkimas.

\$ 4.500 įmokėti, \$ 14.500.—High Park-10 k., atskiras mūro namas, vand. ir alyva šild., visur kietm. grindys, patogūs išnuomoti kamb., graž. sodas, dvigubas. garažas, prie gero susisiekimo.

\$ 5.000 įmokėti, \$ 18.500.—High Park; 10 k. atskiras modern.

Turime pasiūlymų: įvairiausių būstų, farmų, gazolino stočių, žemės sklypų ir t. t. Suteikiame paskolas ir morgičius.

MŪSŲ ATSTOVAS

Zigmas UMBRAŽŪNASmielai Tamstoms suteiks plačią informaciją, aprodys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba
TELEF.: įstaigos OL. 2354 Namų KE 5843**HAMILTON**

Birželio mėn. 2 d. įvykusiam Anglijos karalienės Elizabeth II karūnavimo iškilmių pagerbimui parade buvo pakviesta dalyvauti Hamiltono lietuvių bendruomenė, kuriai programoj reprezentavo tautinių šokių grupę, išpildžiusi su užtarnautu pasisekimu Malūną, Kepurinę, Rugučius, Žiogelius ir Oželį. Tautinių šokių grupės vadovė V. Panavaitė, akordeonistė S. Zubrickaitė ir šokėjams L. St. ir T. Virbickaitėms, F. Siderevičiūtei, V. Subatninkaitėi, N. Stankaitėi, G. Veraitytei, M. Kačinskaitėi, R. Ratinskaitėi, S. Lukoševičiūtei, R. Ramanauskaitėi, A. Gurgždytei, R. Petrušaitytei, S. Pilponytei, I. Gužauskaitėi, V. Urbaičiūtei, V. ir St. Virbickams, Z. Veraičiūtei,

Z. Stanaičiūtei, V. Liškauskui, D. Slavinskui, A. Alsbergui, V. Kvedarai, A. Aušrotui, J. Trečiokui, B. Bleikiui, A. Laugačiui ir E. Petrušaičiūtei priklauso nuosirdi padėka.

E. Grinienei, atstovavusiai lietuvių grupę, parade Unity Council bendram tautybių vėžime ir parado eisenos dalyviams N. Šadauskaitei, O. Prunskutei, A. Laniauskienei, E. Latauskaitei, N. Latauskaitei, M. Lazdučiui ir J. Bajoriūnei, reiškiamė didelę padėką.

Jūsų visų pasišventimas padėjo tinkamai atstovauti mūsų kolonijai ir išgarsinti lietuvių vardą Hamiltone. Ačiū Jums visiems!

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

Maloniai pranešame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITES Į MŪSŲ ATSTOVĄ
V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.
DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖS Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu ĮRENGIAMŲ NAUJŲ OIL BURNERIAI ir naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėjimui iki dviejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:
TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Tel. LO. 8951
HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Tel. 92035.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto
Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Fizioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės žukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieną metu (išskyrus šėmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

PARDUODAMI NAMAI

Visose miesto dalyse

Taip pat turime naujų namų su žemu įmokėjimu nuo 2500—3000 dol. Mielai Jums parodysiu ir suteiksiu daugiau informacijų.

A. TAMULAITIS

Tel. MA 1177

Namų OR 2657

A. W. FARLINGER

Real Estate

2000 Yonge St. Toronto.

DĖMESIO!

Lietuvės Elektros — Radio

Technikas

ANTANAS ČEPONIS

Taisau, patikrinu, prijungiu

ar perstatau:

europietiškus ir vietinius ra

dijo aparatus, patefonus, vi

sų paskirčių automatus.

Kintamos ar tiesioginės

srovės motorus.

Be to, apimu namus pilnam

instaliavimui ar pakeitimui

srovės, duodu techniškus

patarimus.

Skambinti telef. KE 1080

190 Wright Ave., Toronto.

IR KAS TAIP IŠMOKINO?

Gegužės 31 d. Hamiltone JAMES G. EJO būrys jaunų mergaičių ir tarp jų garbingos šeimos panelė X, kuri rado reikalingą užkabinti stovinčius šaligatvįje du senyvo amžiaus vyrus, pašaipiai apie juos atsiliepama. Ar leistina, kad mergaitė gatvėje užkabintų asmenis, nieku jai dėtus? Hamiltonietis

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAS!!!**Imperial Auto Collision**

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

vienas blokas į pietus

nuo St. Clair

TORONTO, Ont.

Biuro telef.

JU 4773

Namų CE 1-3444

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ**SIUVYKLA**

SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, ILGAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSLANKYTI:

MR. JURGIS EIDUKEVIČIUS

374 Barton Street E., Hamilton, Ont.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

DĖMESIO! Statu naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statu radiatorius, vandens apšildymo krosnelės ir atlieku kitokius panašius darbus.

Prašau klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽINGŲ PATARNAVIMŲ MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE. PAS MŪS DARBĄ VIRŠ 80 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL JEIGU TAMSTA JIESKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSI-MINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VI-SUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PA-TARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO LA 8000, BUTO LY 2048

St. CATHARINES, Ont.

ST. CATHARINĖS BENDRUOMENĖS SUSIRINKI-MAS.

Birželio 28 d. 11 val. tuoj po pamaldų, Athletic Club salėje, Church St., šaukiamas St. Catharines Bendruomenės narių visuotinis susirinkimas. Dienotvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas, 2. Susirinkimui pra-

vesti komisijos rinkimas, 3. Pirmininko pranešimas apie valdybos veiklą, 4. Kontrolės Komisijos revizijos akto skaitymas, 5. naujų valdybos narių rinkimas, 6. diskusijos.

Apylinkės V-ba.

LONDON, Ont.

ŠAUNŲ PASIRODYMAI.

Karūnacijos dienos meninėje dalyje ir š. m. VI. 12 tautinių šokių festivalyje Londono lietuvių tautinių šokių grupė, p. M. Chainausko vadovaujama, tikrai šauniai reprezentavosi. Londono Free Press apie tai įdėjo palankiausiai atsiliepi-mą.

PAŽYMETINOS IŠKILMĖS

Pabaltijo tautų išeiviai Londono gražia ir darnia demonstracija paminėjo tragiškus 1941 m. birželio įvykius. Viktorijos parke, prie žuvusiems už laisvę paminklo gausiai su dėtą gėlių vainikų ir pasakyta gražių kalbų. Ypač pažymėtina šiltai, ir taip giliai įsijaus-damas į Pabaltijo tautų tragediją, kalbėjo miesto burmistro galotinis p. Jp. C. Nethercott. Prie Pabaltiečių iškilmių pris-

jungė ir vengrų išeiviai. Jų gėlės karšti žodžiai ir bendra ko va už išlaisvinimą žymiai padidino mūsų eiles.

Londono Free Press įdėjo aprašymus ir fotografijas.

L. E-tas.

KEISDAMI ADRESUS nepamirškite pasiųsti 25 c. (smulkiomis pašto ženklais).

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto. Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis, mielai Jums patarnausim!

Didžiausias namų pasirinkimas

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

Pirkdami ar parduodami pasitarkite su mūsų ekspertais.

Mes turime šimtus įvairiausių namų. Taip pat duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo reikalais kreipkitės

A. Kiršonis V. Morkis B. Sergautis

Telef. KE 9272 ir KE 0415

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin)—TORONTO.

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

Centrinė įstaiga 1172 Bay St., Toronto, Ont.

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUOSAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FARMAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVIŲ PARDAVĖJĄ:

J. Rukša

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. EM 6-5798.

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ
DRAUGIJOS, MONTREALIO SKYRIUS, š. m. birželio 20 d. Rialto Hall 5711 Park Av. rengia Joninių progą

KARTŪNO BALIŲ

programoje: meninė dalis ir šokiai.

Baliaus metu veiks loterija, bufetas su kietais ir minkštais gėrimais, įvairiais, namuose gamintais užkandžiais ir skanėniais su kava.

GRAŽIAUSIA KARTŪNO SUKNELE BUS PREMIJUOJAMA. ŠOKIAMS GROS MUMS NEGIRDĖTAS ORKESTRAS.

PELNAS SKIRIAMAS BAZNYČIOS STATYBAI ir ŠALPAI MŪSŲ TAUTIEČIŲ, esančių VOKIETIJOJE.

Įėjimas 1 dol.

Pradžią 7 val. iki 2 val.

Valdyba.

MONTREAL

PABALTIEČIŲ NAIKINI MO MINĖJIMAS

1941 m. birželio 14 d. sovietiniai okupantai pradėjo naikinti Pabaltijo tautas — žudydami ir išveždami į negyvenamas Rusijos gilumas, kur privertė dirbti sunkius darbus, be tinkamos aprangos, buto ir maisto, dėl ko žmonės trumpu laiku išmirė. Šį genocidą nušalinti Rusija ir dabar tęsia. Birželio 14 d. Montrealyje gyvenę pabaltiečiai suruošė tų nusikalstamų Rusijos darbų minėjimą, kad tuo pareišktų prieš tai protestą. Ryta buvo gedulingos pamaldos, o vakare Montrealyje arkivyskupinėje katedroje — bazilikoje buvo trijų autų bažnytinis koncertas, kurin atsilankė 1500 asmenų. Esant choras, vedamas A. Scheller, giedoją a capella estų giesmes; estų baritonas A. Niitof pagiedojo Šuberto, Kand ir Humelio giesmių solo; latvių sol. L. Caunitis pagiedojo Gounod-Bach populiarių Ave Mariją ir virš programos dar įveną giesmę; lietuvių chorąs, vedamas A. Piešinos, giedoją lietuvių kompozitorių kūrinius ir op. sol. E. Kardelienė S. Gailevičiaus maldą ir koncertinį C. H. Dana Salve Regina. Vargo niais choro ir solistams lydėjo katedros vargininkas G. Lindas, kurio iniciatyva koncerto užbaigai išpildytas Lietuvos himnas, pirmą kartą galingai suskambėjęs Montrealyje katedroje ir padaręs stiprų įspūdį, ypač puikiai p. Lindsay pagrotas.

Po koncerto visos trys Pabaltijo tautos iš katedros nunešė vainikus ir padėjo prie nežinomo kareivio kapo, prie kurio angliškai ir prancūziškai žodį tarė J. Žmuidzinai. Montrealyje spauda apie šį minėjimą parašė ir įdėjo atvaizdų. Minėjimas buvo gražus ir vertingas. Gaila tik tai, kad buvo tautiečių, kurie tą dieną organizavo iškilas...

IŠNUOMOJAMAS kambarys su patogumais Rosemunte. Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. CH 5763.

PARDUODAMA krautuvė - grosernia su leidimu alui. 1730 Frontenac St., Tel. HO 0085

Marin
PORTRAITS

**VESTUVĖS, GRUPĖS,
PORTRETAI**

Namuose ir studijoje.
72 St. CATHERINE E.,
Montreal, HA 0491.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

SKELBIAMOS SKLŲPŲ VARŽYTYNĖS

Bažnyčios Komiteto susirinkime, įvykusiame 1953 m. birželio 1 dieną, nutarta parduoti likusieji nuo bažnyčios statymo sklypai. Pardavimas įvyks slapto varžytinių būdu. Mažiausia suma už vieną lotą yra 400,00 dol. Lotų didumas 30-84 pėdų.

Pirkimo sąlygos tokios:
1) Sklypai parduodami tik parapijiečiams lietuviams.

2) Viena šeima gali pirkti vieną lotą.

3) Prie pasiūlymo įdeda vieną dešimtąją dalį pasiūlytos sumos arba grynais pinigais arba banko priimtu čekiu.

4) Pasiūlymai įteikiami uždarytuose vokuose, asmeniškai klebonui.

5) Pasiūlymų įteikimo pradžią birž. 21 d. 12 val. 30 min.

6) Varžytynės įvyks 5 d. liepos 1953 m. tuoju po pamaldų viešai salėje.

Kitos visos sąlygos ir taisyklės tų varžytynių bus išskabintos salėje.

MONTREALIO LIETUVIŲ NAMŲ

pirkimo klausimas tebėra gyvas. Renkami šėrai. Namams nupirkti — reikia pinigų. Tautiečiai kviečiami siųsti pasižadėjimus šėrams pirkti. Valdybos išdininko p. Juliaus Trumpos adresu: 5655 — 15th Ave, Rosemount, Montreal, P. Q.

DR. M. KAVOLIS

šių savaitę vieši Montrealyje ir ūpinasi evangelikų parapijos reikalais.

DIENA IZRAELIO NAUDAI

Birželio 15 d. Forumas buvo pilnas ir užėję, kaip bičių avilys. Nuo pusės devintos iki pusės dvyliktos parengimo komitetas skelbė čekius Izraelio naudai. Galutinė suma buvo paskelbta 300 tūkstančių dolerių, bet čekiai ir po to dar plaukė. Sieks pusę milijono dolerių. Izraeliui auکوjo suaugę, seni ir maži. Po to buvo vainikuota žydų grožio karalienė Montrealyje, kuri su svita užėmė garbingą vietą. Užbaigai sekė koncertas, kuriame dainavo žymus dramatinis tenoras R. Trukeris ir smukavo garsusis M. Elmanas. Tai pirmos eilės menininkai, kurie dalyvavo Izraelio naudai vajuje. Reikėjo stebėtis, kaip ir vienas ir kitas jų, pradėję dainuoti ir grožyti liaudies dainas, kaip puikiai buvo palydimi visos milžiniškos salės, kurios muzikalu mu reikėjo stebėtis. Tai geriau šis kitoms tautos kultūringumo, sutarimo ir pasiaukojimo pavyzdys.

BUS VESTUVĖS

Danutė Skučaitė ir Juozas Mozuraitis susižiedavę birželio 20 dieną bus jų vestuvės Šv. Kazimiero bažnyčioje. Šeštadienį jiems buvo suruošta priešvestuvinė staigmena, kurios iniciatore buvo p. Kazėnienė. Besituokiančiųjų pora buvo pasveikinta, apdovanota ir palinkėta gero gyvenimo. Konstancija Morkevičiūtė ir Juozas Vaitiekūnas susižiedavo ir ruošiasi vestuvėms, kurios greit numatomos.

Trečioji Metinė Tautos Fondo Gegužinė Hamiltone!

PETRINIŲ IŠVAKARĖSE

KVIEČIAME VISUS TAUTIEČIUS Į DIDŽIAUSIĄ IR LINKSMIAUSIĄ

Gegužinė

KURI ĮVYKS BRIDGEMAN'S ŪKY (kur ir praėjusiais metais)

AUTOBUSAI IŠ TORONTO EIS 13 VAL. NUO LIETUVIŲ BAZNYČIOS, 941 DUNDAS ST. W.

AUTOBUSAI IŠ HAMILTONO EIS 13 VAL. IR 15 VAL. NUO LIETUVIŲ BAZNYČIOS, 58 DUNDURN ST. N.

Pastaba: Vykstantiems lengvov mašinomis iš Hamiltono važiuoti Toronto kryptimi 5-tu keliu ir maždaug už 12 mylių, skaitant nuo York ir Dundurn gatvių kryžkelės, pasukti į kairę „Boy scouts Camp“ rodykle pažymėtu keliu. Pavažiavus 4-rias mylias, — gegužinės vieta.

NEPRALEISKIME PROGOS PASIDŽIAUGTI NATURALIU GROŽIU VYLIOJANČIA GAMTA IR SUSITIKTI SU SENAIS PRIETELIAIS!

NEPAMIRSKIME, KAD TŲ GEGUŽINĖS PRAEITY TURĖDAVO DAUGIAUSIA SVEČIŲ IR TAUTIEČIŲ LABJAUSIAI MĖGIAMOS!

LEISKIM MŪSŲ DOLERIUI DVIGUBAI VEIKTI: JIS SUTEIKS MUMS ŠIOJE GEGUŽINĖJE JAUKIAI MALONŲ POILSĮ IR TUO PAČIU MŪSŲ GYVYBINIUS TAUTINIUS REIKALUS PAREMS!

PRADŽIA 3 V. V.

GROS NUOTAIKINGAS BENNY FERRI ORKESTRAS,

JO MUZIKA PERDUOS SKAMBUS MIKROFONAS!

LAUKIAME VISŲ, VISŲ!!!

VEIKS ĮVAIRUS BUFETAS!

TF A-BES KANADOJE HAMILTONO SK.

MIELAS TAUTIETI

Niekad nesigailėsi, bet ilgai gerus prisiminimus nešiosi, jei nepamirši ar nepatingėsi atsilankyti į

JONINIŲ LAUŽA

kurį, birželio mėn. 27 d., Hamiltono skautai, ruošia pui.

kieje MEDAD ežero pakrantėje, p. V. NARUSIO ūkyje.

Po laužo programos, kurią išpildys Amerikos ir Kanados skautai, vyks smagūs ŠOKIAI. Šokiams gros puikus

orkestras. Veiks turtingas ir įvairus bufetas. Pradžią

6 v. v., pabaiga???

Rengėjai.

DAKTARAS JONAS MALIŠKA

jau susirado dantų gydymo kabinetų patalpas — Verdūne, 5303 Verdun Ave (kampas Malrose) ir tikisi nuo liepos pirmųjų dienų pradėti darbą.

LANKĖSI MONTREALY
P. Kostas Sagaitis, gyvenęs Sudbury, Ont., bet Montrealyje turįs kelis namus, pirmą viešę New York'e, šiomis dienomis lankėsi Montrealyje pas p. Antaną Bernotą. Ta pačia proga apsimokėjo „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratą ir, kaip ir kasmet, NL paremti paaukojo 2 dol. Tai p. K. Sagaitis tradicinę paramą NL. Ačiū nuoširdžiai!

LIGOS IR MIRTYS

J. Paorojus jau visai pasveiko ir pirmadienį išeina į darbą.

Serga A. Simijonas, A. Vermauskienė, A. Šileris.

Mirė Mirta Bertašūtė-Petrailienė, sulaukusi 81 metų amžiaus. Paliko vyrą Stasį Petrailį. Palaidota per Šv. Kazimiero bažnyčią Montrealyje ka puose.

BAIGĖ JŪRININKYSTĘ

Kostas Leipus ir Natas Balturukinis, keliš metus plaukioję laivais, išlipo Montrealyje į sausumą ir jau tvirtai čia nori apsigyventi. K. Leipus jau ir naują darbą gavo, o p. Balturukinis taip pat paisryžęs daugiau laivą neįgrįžti. P. Balturukinis dar iš laivo, būdamas Atlanto vidury, prisiuntė savo pasižadėjimą Montrealyje Lietuvių Namams pirkti šėrų-akcijų.

ATLEIDŽIA IŠ DARBO

Canadair lėktuvų statybos fabrikai, gavę iš Amerikos atšaukimą lėktuvų statybos užsakymų, jau atleido iš darbo apie 2.000 darbininkų ir dar atleidžia. Kalbama, kad bus atleista apie 4.000 darbininkų, kurie padidins bedarbių eilę.

LIETUVIŲ ATGIMIMO SĄJUDŽIO

Montrealyje skyrėsi birželio 27 d. daro dviejų dienų išvyką į vasarvietę Dorion, prie kelio Montreal — Toronto, 25 mylių nuo Montrealyje.

Stovyklavimas vyks saloje prie Durion, kurio ten teks persikelti laiveliais. Bus pasiimta sviedinys orasvodyje — akordeonas muzikai, kad būtų galima linksmai praleisti laikas, pasportuojant ir pašokant. Ar ti klubo yra sukalbėtos kabinos nakvynei, apie 2 dol. asme

TORONTO LIETUVIAI STUDENTAI.

Neseniai pasibaigė dar vieni Toronto Universiteto mokslo metai. Šie metai buvo iki šiol gausingiausi aktyviais lietuvių studentais. Netoli keturiasdešimt lietuvių, daugumoj naujieji ateiviai, studijavo įvairiose šios mokyklos fakultetuose. Daugumas yra pasirinkę techniką, juos skaičiumi seka humanitarai, architektai, farmacininkai, odontologai, teisininkai ir kt. Šiuo metu skelbiami egzaminų rezultatai rodo, jog praėję metai lietuviams buvo gana sėkmingi. Yra gavusių stipendijas, premijas ir išlaikusių su pagyrimu, nors keletas turėjo ir mažiau laimės.

Universiteto vadovybė daugelyje atvejų užskaito studijų metus Europoje bei ypatingų sunkumų (nors kai kurie fakultetai nenori pripažinti nei baigimo diplomų). Didžiausia kliūtis neseniai atvykusiems į šį kraštą yra anglų kalbos mokėjimas. Nors laisvojo valdymo nereikalaujama, bet laike mokslo metų ir per egzaminus jokių lengvatų dėl kalbos nemokėjimo nedaroma.

Toronto Universiteto Lietuvių Klubas, jausdamasis esąs bene didžiausiu aktyvių lietuvių studentų sambūriu Kanadoje, ruošiasi per šią vasarą praversti visų lietuvių studentų Kanadoje apjungimą į vieną organizaciją. Procedūra ir detalės bus paskelbtos greitai laiku. Tikimasi, kad tautiečiai, išsiblaškę po skaitlingus platinos Kanados universitetus, pilnai parems šį svarbų ir jau seniai pribrendusį reikalą.

E. Č.

niui parai. Sekmadienio vakare grįšime į namus. Kelionė daroma autobusu iš P. T. C. Central Terminal stoties (Dorchester-Drumond gatvių kampas). Išvykstame šeštadienio rytą 8,30 val. Kas pavėluotų, galės išvykti maždaug kas valandą. Kelionė ten ir atgal — 1,35 dol. Šiai kelionei vadovaus Juozas Lukoševičius. Kas važiuos lengv. mašinomis: šešta dienos rytą 8,30 val. susirenka prie Plateau salės, LaFontaine parke. Šiai grupei vado vauja Pranas Baltuonis.

Vykstantieji prašomi iki šio mėn. 25 d. užsiregistruoti pas Praną Baltuonį, tel. CL 2232. Registracija reikalinga iš anksto užsakymui nakvynės.

LAS V-ba.

TORONTO

TORONTO LIETUVIAI!

BIRŽELIO 14 D. MINĖJIMAS

Nors K. L. B. Šalpos Fondo Vajus tęsiasi daugiau kaip mėnesio laiko, bet iki šiol iš didžiulės Toronto lietuvių kolonijos Šalpos Fondui paaukota visai nežymi suma. Tuo atveju Šalpos Fondo užsibrėžtas tikslas — iki liepos mėn. 1 d. pasiųsti per BALF'ą į Vokietiją už 1000 dolerių cukraus — tik svajonė.

Kad šis mūsų taip svarbus darbas būtų įvykdytas, KLB Šalpos Fondo Toronto Apylinės Komitetas nuo birželio 15 d. pradeda skubų aukų rinkimą aplankant visų tautiečių butus.

Lietuvi! Nejaugi ramia sąžine gali galvoti apie savo patogumus, kada mūsų tautiečiai, likę dėl nesveikatos Europoje, badauja? Atmink, mielasis, kad lietuvis, likęs Europoje ne pagalvoja, kas geriau apsimoka — užpirti, namas ar automobilis, bet jis susirūpinęs, ką valgys rytoj, nes iš bedarbio pašalpos prasimaitinti negali.

Mes privalome atjausti savo tautiečių sunkią dalį, tad atsiųskime aukų rinkėjams į namus, būkime duosnūs, o mūsų sesės - broliai, likę Europoje, tikrai bus mums labai dėkingi.

K. L. B. Šalpos Fondo Toronto Apyl. Komitetas.

BIRŽELIO 28 D. GEGUŽINĖ

Tautiečių susėlimui Vokietijoje, K. L. B. Šalpos Fondo Toronto Apyl. Komitetas, 1953 m. birželio mėn. 28 d. p. Narušio ūkyje rengia didelę Petrinių gegužinę. Kiekvieno lietuvių pareiga, savo atsilankymu prisidėti prie kilnaus šio pimo darbo, ir gražiai praleisti sekmadienio popietę tyrame kaimo ore.

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

Toronto, St. Andrew's Church, Carlton & Jarvis gatvių kampe, birželio 21 d. 9 val. ryto. Dr. M. Kavolis.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, pasakų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose. UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

TORONTE.

NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDAVIMO REIKALAI, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAIŠ KREIPKITES Į MŪSŲ ISTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.

ESU TORONTO Miesto GYVENTOJAS PER PASKUTINIUS 25 METUS.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE and BUSINESS BROKER

1486 DUNDAS ST. W.,

Telefonas LO 2738.

TORONTO, Ont.

Vakarais HY 1543.